

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2096, 2094 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Zagreb št. 7563,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava, Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

V Nemčiji nič novega

Tudi v politiki je postalo dolgočasno. Niti Nemčija, ki jo je ves svetovni tisk od dneva razpisa predsedniških volitev popisoval kot največjo uganiko, katere razvoljanje nam s svojimi zagovetnimi močmi, kakor je Hitler, lahko da vsemogoče rešitve, nam ni prinesla senzacije. Če tudi bi Hitler zbral več glasov, kakor Hindenburg, bi to ne bila več senzacija, ker se je svet na to možnost že pripravil v strahu, da ne bi doživel presenečenja, kakor za časa parlamentarnih volitev v septembru 1930, iz katerih je vodja narodnih socialistov nepriznava odnesel skoro devetkrat več poslanskih mandatov (107), kakor leta 1928 (12).

In vendar morajo biti vsi prijatelji nemškega naroda in tudi splošnega miru v Evropi zadovoljni, da te senzacije ni bilo. Nismo kar tjavendan pisali, da bi predsedniške volitve v Nemčiji utegnile postati usodne ne samo za nemški narod, temveč tudi za vso Evropo. Ni si težko misliti, kaj bi prinesla Nemčiji zmaga hackenkreuzlerjev, ki so si samo v tem na jasem, da morajo priti na vlado, »da tako ne more več naprejš, da je treba sedanji parlamentarni in republikanski režim uničiti ter razdreti tudi sedanji socialni red, medtem ko sami ne vedo, kaj bi postavili na te razvaline razen diktature in se po volilnih shodih bahajo, da bodo padle glave, ko se polastijo oblasti. Opozicija republikanov, v prvi vrsti levičarskih strank, bi se prav gotovo ne sprijaznila z dovršenim dejstvom, ki bi ga postavila Hitlerjeva volilna zmaga, temveč železna fronta bi se spustila v boj, državljanska vojna bi bila neizogibna. Ni izključeno, da bi iz te krvi ne pognal boljševezm, kakor je v računih Moskve že vsa povojna leta. Moskva dobro ve, zakaj je za časa pruskega plebiscita ukazala komunistom, naj glasujejo skupno s Hitlerjevci, in tudi ni bila brez vsake podlage bojazen, da se ta ukaz ponovi prav za predsedniške volitve. Po Hitlerjevi zmagi bi dvignili glave vsi otroci Hitlerjevstva in lajšima sploh, kmalu bi bili priči novih pohodov na Dunaj, v Helsingfors in ako hočete tudi v Budimpešti; reakcija s potencialnim nacionalizmom, bi zakraljevala v škodo mednarodnega pomirjenja, ki je prvi predpogoj za ozdravljenje strahovite gospodarske krize. Komur je pri srcu mir, ta se mora veseliti Hindenburgove zmage. Se manj si moremo mi kot Slovani želeli, da bi prišli na vlado v Nemčiji ljudje, ki so v Londonu (bil je to šef Hitlerjevega tiskovnega urada Rosenberg), zahtevali kot plačilo za pobijanje boljševezm — kakor da se da ta zatreti z orožjem in paradami — razkosanje Poljske in Češkoslovaške.

V Nemčiji je ostalo vse pri starem. Hindenburg še ni bil izvoljen, ker ni dobil absolutne večine nad vsemi drugimi kandidati, ki je potrebna za izvolitev v prvem skrutinju. Radi tega se bodo morale vršiti 10. aprila nove volitve. V drugem skrutinju zadostuje relativna večina, zato je Hindenburgova izvolitev že danes zagotovljena. Sivi maršal je zbral že pri prvem glasovanju tako veliko število glasov (49,52%), da ga Hitler ne bo mogel izpodkoptati pri drugem glasovanju, niti v primeru, da bi se mu posrečilo pridobiti zase Hugenbergove nacionalce in tudi komuniste, ki naj bi s vsi zedinili za skupnega kandidata. Da bi šli nemški nacionalci in Stahlhelmi, ki mu je Hindenburg častni predsednik, skupaj na volišče s komunisti, si ni mogoče misliti.

O položaju posameznih strank, nam volitve niso prinesle povsem jasne slike, ker je Hindenburg nastopil kot kandidat nemškega naroda, kakor je sam dejal in ne torej kot kandidat določenih strank. Volitve pa so potegnile dovolj jasno črto med srednjimi strankami, med strankami reda, h katerim lahko prištevamo tudi nemške socialiste radi njihove umernosti, in med revolucionarnimi političnimi skupinami. Centrum, druge manjše demokratske stranke in socialisti so zbrali na Hindenburgovi listi okoli polovico oddanih glasov (49,52%); polkovnik Düstenberg, kandidat Hugenbergovih nacionalistov, ki sicer v zadnjem času paktirajo s Hohenzollernci, a jih kljub temu še vedno ne moremo smatrati za prevratnike, je nabral 6,79% glasov, tako da razpolagajo nerevolucionarne stranke z okoli 55% glasov. Ekstremistični stranki, to je narodno socialistična in komunistična, sta privabili 45% volilcev.

Stranke reda imajo sicer številčno večino, toda po udarni sili gotovo ne dosežejo destruktivnih strank, Hitlerjevske in komunistične, ki ne poznajo v boju nikakega usmiljenja, ki jim je tudi orožje dobrodošlo propagandno sredstvo; to sta stranki političnih fanatikov, povečini še mladih, zato toliko bolj bojevitih. Komunisti so po svojem števnem kandidatu Thälmanu našli okoli pol milijona glasov več kakor pri parlamentarnih volitvah, Hitlerjevi pa so svoje glasove skoro podvojili (11.326.481 — 30,04% proti 6,4 milijona — 18% v letu 1930). S svojo stranko, kateri stojijo ob strani oborožene čete, pripravljene na vse, predstavljali Hitler moč, s katero bo morala računati odslej vsaka vlada v Nemčiji.

Pri vsem tem so te volitve potrdile domnevo publicistov, da je tudi Hitlerjevo gibanje prišlo do meje, preko katere ne pojde več. V primeru s parlamentarnimi volitvami v letu 1930 so te volitve prinesle Hitlerju lep napredek. Toda v primeru z volitvami, ki so se vršile preteklo jesen v razne nemške deželne zbornice (Mecklenburg, Hessen, Hamburg, Bremen, Braunschweig), ko je Hitlerjeva stranka zbrala povprečno 34,4% glasov, ponjio zanjo zadnje volitve zastoj. G. Rosenberg je v buletinu Hitlerjeve stranke naračunal, da bodo narodni socialisti brez nemških nacionalcev, ki so jim odpovedali pomoč, dobili 14 do 15 milijonov glasov, ker se je število organiziranih članov v primeru z letom 1930 potrojilo. Hindenburgova napo-

Uspeh Hindenburga

Za Hindenburga preko 18 milijonov glasov — 30 odstotkov nemških volilcev za lajšem — Ponovne volitve 10. aprila

Izid volitev

Berlin, 14. marca. AA. Wolfov urad poroča: Po dozdaj zbranih podatkih glede včerajšnjih volitev predsednika republike je skupno glasovalo 37.660.388 volilcev, od njih je Hindenburg dobil 18.661.736, Hitler 11.328.581, Thaelmann 4.971.079, Düstenberg 2.557.876 in Winter 111.477 glasov.

Ožje volitve - le formalnost

Berlin, 14. marca. tg. Izid včerajšnjih volitev kaže, da bodo ožje volitve po štirih tednih samo formalna stvar. Hindenburg je tako daleč pred drugimi, da je njegovo zmago pri prvi volitvi preprečilo samo približno 100.000 glasov, ki jih je dobil Winter, in par tisoč drugih razcepjenih ali neveljavnih glasov. Udeležba pri volitvi je bila ogromna, v nekaterih krajih je dosegla 95%. To daje gotovost, da nemški nacionalci in narodni socialisti, tudi če se strnejo v eno skupno fronto, pri ožji volitvi ne bodo dosegli nič več kakor včeraj in da je torej Hindenburgova izvolitev zagotovljena. Nemški nacionalci niso dosegli onega uspeha, da bi s svojo kandidato Düsterga dosegli toliko število glasov, da bi mogli pri ožji volitvi prodati svoje glasove za svoj politični diktat. Obenem pomeni to, da vlada pri notranje in zunanje političnih vprašanjih ni več odvisna od strankarskih pogajanj, na katera bi bila sicer navezana, če bi bil Hindenburg dobil manj glasov.

Če tudi narodni socialisti niso dosegli svojega zaželenega uspeha, se ne sme prezreti, da so poprečno pridobili 80% svojih dosedanjih glasov. Tudi komunisti so izdatno narastli. Te posledice se bodo gotovo pokazale, če ne pri ožji volitvi, pa vendar pri bodočih deželnih volitvah v Prusiji, na Bavarskem in Württembergu. Pri teh volitvah pa bodo državne stranke profitirale s tem, da so desne in leve radikalne stranke svoje denarne energije že potrošile v boju za državnega predsednika.

Iz današnjega volilnega izida je razvidno, da so mesta mnogo bolj glasovala za Hindenburga, kakor dežela. V Hamburgu, Bremenu in Lübecku, posebno pa v Münchenu in sploh na Bavarskem, ki je prava trdnjava Hitlerja, ni dosegel Hindenburg samo absolutne večine, temveč jo je deloma tudi prekoratil. Narodni socialisti pa so na Bavarskem radi izredno velike udeležbe dosegli več kot dvakrat toliko glasov, kakor pri zadnjih volitvah v nemški državni zbor. Na Hessenskem, kjer so pri zadnjih deželnih volitvah dosegli večino, pa so imeli izgube. Glavno naraščanje svojih sil so dobili Hitlerjevi pristaši v agrarnih okrajih, posebno v vzhodni Prusiji, katero je Hindenburg rešil v vojni.

Podrobnosti iz volitev

Berlin, 15. marca. Z. Včeraj so se vršile volitve za predsednika nemške republike in Hindenburg je manjkalo samo 170.000 glasov do absolutne večine. Hindenburg je od 35 volilnih okrajev dobil absolutno večino v 17 okrajih. Izvzemši v treh krajih pa je imel povsod relativno večino. Najmanj glasov je dobil v Pruski, kar je zelo značilno in pomeni, da bodo pri prihodnjih pruskih volitvah narodni socialisti verjetno dobili večino in bo v aprilu, kakor vse kaže, Hitler izvoljen za pruskega ministrskega predsednika, kar ne bo brez vpliva na nemško državno politiko. Faktično je Hindenburg že izvoljen, ker bodo nove volitve le še formalnost, ker narodni socialisti ne morejo od nikjer dobiti 7 milijonov glasov. Malo verjetno in skoraj izključeno pa je, da bi za Hitlerja pri ožjih volitvah, ki se vršijo čez štiri tedne, glasovali komunisti. Zjutraj se je celo govorilo, da je Hitler sklenil, da pri ožjih volitvah ne bo kandidiral, ampak, da bo dopustil, da proti Hindenburgu nastopi general von Epp. Hitler pa je med tem ameriškim

ved se ni uresničila in narodni socialisti niso zbrali niti 35% oddanih glasov kakor pri volitvah v deželne zbornice. Značilno je tudi, da je Hitler mnogo zgubil na Hessenskem, kjer so pred meseci odkrili njegove načrte za državni udar in s tem tudi krvave metode Hitlerjevih pristašev. To kaže, da se Hitlerjevemu gibanju takoj začnejo odtegovati ljudje, ko se jim da prilika, da spoznajo resnične Hitlerjeve namene in njegove metode političnega udejstvovanja. Mimogrede bodi še omenjeno, da so kraji, kjer sta doma centrum in bavarska katoliška stranka (Württemberg, Bavarska in Porenje) sijajno vzdržali Hitlerjev naval.

Hitler je takoj pred inozemskimi časnikarji napovedal nov boj centru in socialistom. Mudilo se mu je s to izjavo, ker se boji Goebbelsa in drugih voditeljev napadalnih čet, ki so že pred volitvami zahtevali, da Hitlerjevi udarijo s silo. Hitler se je njihovi zahtevi upiral misleč, da se bo polastil oblasti po legalni poti. Toda prav te volitve so pokazale, da je ta pot še dolga in s tem daleč prav zagovornikom oboroženega državnega udara. Hitler se bo moral brezdvomno v kratkem odločiti. Zakonita pot ga nikdar ne dovede do absolutne oblasti, ker bi v parlamentu ne našel grozi kalcije potrebne večine. Na drugi strani brez njegovi stranki nevarnost, da jo nestrpna in nestanovitna mladina ne prične zapuščati, ko bo videla, da je Hitler predolgo ostal samo pri obljubah.

časnikarjem izjavil, da se v nobenem slučaju ne misli umakniti, temveč hoče nadaljevati borbo z vsemi sredstvi. Razen govorice o Hitlerjevem umiku in kandidaturi von Eppa se je raznesla vest, da namerava tudi Hindenburg umakniti svojo kandidato, ker amatra, da je storil svojo narodno dolžnost. Vesti do sedaj še niso demantirane, pa tudi potrjene še niso. Čeprav je porastek narodnih socialistov ogrožen, ker se je število njihovih volilcev dvignilo od 6,4 na 11,5, torej za preko pet milijonov, se ne sme zgubiti z vida, da te številke predstavljajo 30% vseh volilcev v Nemčiji, ki so se izjavile za lajšem in diktaturo. To predstavljajo obenem tudi vrhunec, katerega so narodni socialisti sploh mogli doseči, ker je njihov pokret dobil največji odziv v Pruski, Thüringiji, Šleziji in Hannoveru, med tem ko je vsa južna Nemčija, zlasti Bavarska ostala lojalna. Tako je tako zvani narodni pokret Avstrija Hitlerja postala specialno pruska stvar. Ob 3 zjutraj je bilo glasovanje končano. Povprečno je glasovalo 86% volilcev. Največji odstotek je bil 90%, najmanjši pa 80%. Od 43 milijonov volilnih upravičencev jih je glasovalo 37.660.371, od tega za Hindenburga 18 milj. 671.736, za Hitlerja 11.328.371, za Düsterga 2.517.876, za Winterja pa 181.309.

Hindenburg se ne umakne

Hindenburg je že danes dopoldne izdal objavo, s katero demantira vest nasprotnikov, da se za ožjo volitev ne bo več poganjal. Odbor za Hindenburgovo kandidato je tudi že danes objavil izjavo, v kateri ugotavlja, da je izid volitev potrdil njihova pričakovanja. Hindenburgova zmaga pri ožji volitvi je gotova. Zdravi razum nemškega naroda se je izkazal.

V prvih dopoldanskih urah so nekateri še mislili, da bi bilo radi hudega poraza Hitlerja in Düsterga še mogoče, da se s tem, da se oba ta dva kandidata odrečeta kandidaturi, omogoči podaljšanje funkcije dobe Hindenburga potom sklepa nemškega državnega zbora, pozneje pa se je izkazalo, da je to radi stališča, ki ga je zavzel Hitler, nemogoče. Hitler je podal izjavo, v kateri pozivlje svoje pristaše, naj takoj začno boj za ožjo volitev, rekoč: »Kar se nam pri tej volitvi še ni posrečilo popolnoma, se mora dokončati pri prihodnji volitvi.« Hitler hoče tudi bolj pri ožji volitvi voditi osebno. Vsekakor je s to Hitlerjevo izjavo pokopano upanje nemških nacionalistov, da bi se pri ožji volitvi mogla zopet vpostaviti tako zvana hartburška fronta za skupnega kandidata. Pri razgovorih, ki so se vršili danes popoldne med strankami hartburške fronte, se je pojavila zopet kandidatura bivšega nemškega prestolonaslednika Nemški nacionalci in stahlhelmovci so izdali proglas, v katerem pravijo, da bo Hindenburg nedvomno zmagal pri ožjih volitvah, predlagajo pa, da naj bi se ožja volitev preprečila s tem, da se razpusti nemški državni zbor in določijo nove volitve za državni zbor skupno z volitvami v pruski deželni zbor dne 8. maja. V tem primeru bi nemški nacionalci glasovali za parlamentarno podaljšanje Hindenburgove funkcije dobe. Ta predlog pa nima upanja na izvršitev, ker Hindenburg po včerajšnjem uspehu nima povoda, da bi se spuščal v načrte, ki bi samo še povečali sedanjo politično vznemirjenost.

Posledica volilnega rezultata

Berlin, 14. marca. AA. Obrisi rezultata volitev predsednika nemške republike postajajo že jasni. Najprej je treba ugotoviti, da je Hindenburg

Posledice Kreugerjevega samomora

Stockholm, 14. marca. tg. Samoumor Ivana Kreugera ni povzročil pri švedski valuti posebnih pretresljajev. Švedski državni zbor je na predlog vlade dovolil vladi poblastilo, da pregleda specialni moratorij za posamezne osebe in podjetja. Tako stopi takoj v veljavo moratorij za Kreugerjevo in Tollovo delniško družbo s podružnicami Usa, Sefer in Aengsvirk, kakor tudi za Kreugerjevo zapuščino.

Newyork, 14. marca. tg. Na današnji borzi so se ponujale vrednosti Kreuger in Toll po 38, toda za njih ni bilo povpraševanja.

Pariz, 14. marca. tg. V finančnem ministertvu je bila včeraj seja, na kateri so razpravljali o posledicah Kreugerjevega samomora za pariško borzo in za francoski kapital. Ker je Francija Kreugerjeva posojila že lani popolnoma plačala, ni več povoda za neposredne zveze med Francijo in Kreugerjevim koncernom. Neprijetno je za Francijo samo to, da nameravata Credite Lyonnaise in Lazare Freres uvesti v Francijo 5 milijonov akcij Kreuger-Tollovih podjetij.

Pariz, 14. marca. tg. Izkazalo se je, da so poljski angažirani pri Kreugerjevih podjetjih silno veliki. Kreuger bi imel 15. marca preskrbeti za Poljsko lani objubljen posojilo 4 milijone dolarjev, 30. junija pa 17 milijonov dolarjev. Baš prizadevanje za preskrbo tega denarja je povzročilo preveliko nervoznost in tragični konec švedskega državnika. Poljska vlada ima po pogodbi pravico do regresa proti Kreugerju, če ne dobi navedenih posojil, kar končno celo faktično lahko požene Kreugerjev koncern v konkurz. Švedsko pravo o delni-

dosegel velikanski uspeh; dobil je 49,5% skupnega števila glasov, kar pomeni zmago dr. Brueninga, čigar položaj se je znatno okrepil.

Po drugi strani je treba priznati, da predstavljajo Hitlerci z 11.325.000 glasov brez dvoma najmočnejšo nemško stranko. Takoj za njimi so socialni demokrati. Komunisti pa so v primeri z volilnimi rezultati leta 1930 zelo malo napredovali.

Hindenburgov uspeh bo njegovim pristašom dal poguma, da se bodo še nadalje energično borili proti Hitlerjevem. Volilni izid bo brez dvoma vplival na parlamentarne volitve na Pruskem, Bavarskem in Württembergu.

Garanci'a miru

Basel, 14. marca. Z. Na mednarodne finančnike je napravil rezultat volitev v Nemčiji globok vtis. Smatrajo ga kot garancijo za nemško valuto in ohranitev miru. Posamezni članj upravnega odbora mednarodne reparacijske banke so naglasili, da je sedaj prišel čas, da je treba iti Nemčiji na roko v reparacijskem vprašanju, ker bo le na ta način lahko zavrila katastrofo narodnega viharja.

Francozi zadovoljni

Pariz, 14. marca. Z. Pariški tisk je zelo zadovoljen z včerajšnjimi volitvami v Nemčiji. »Petit Parisien« naglašja, da je Hindenburgov uspeh prekoratil pričakovanja največjih optimistov. »Journal« naglašja, da Francija ne pričakuje od ponovne izvolitve Hindenburga nobenih vidnih sprememb splošne nemške politike. Hitlerjevi računi so se izkazali kot popolnoma lažnjivi. — »La Republique« ugotavlja, da so v Nemčiji vendarle zmagali ljubitelji discipline in reda. — »Victoire« pravi, da je Hindenburgova zmaga v glavnem zmaga Brüninga in centroma, vendar pa se ima zahvaliti tudi zelo mnogo politični inteligenci socialne demokracije. — »Ere Nouvelles« pravi, da, čeprav je Hitler poražen, vendarle ostane bodočnost Nemčije črna in zamotana. — Leon Blum piše v »Populaire«, da če bo Hitler po včerajšnjem porazu skušal izvesti državni udar, bo to pomenilo njegov konec. Mi smo vedeli — pravi Blum — in priznamo, da od včeraj dihamo svobodneje.

Ugoden odmev v Angliji

London, 14. marca. Z. Tisk se odkrito veseli včerajšnjega volilnega rezultata v Nemčiji. »Times« pišejo, da je nemški narod pokazal zaupanje v Hindenburga, s tem pa je pokazal tudi svoje politično razumevanje. — »News Chronicle« piše, da je v Nemčiji zmagal zdrav ljudski razum. Istočasno pa opozarja ves svet, naj bo oprezen. To slednje piše tudi ostali tisk, edino »Daily Mail«, ki je organ lorda Rothermera, odkrito simpatizira s Hitlerjem.

Tudi Amerika pomirjena

Newyork, 14. marca. Z. Listi poročajo, da je rezultat predsedniških volitev v Nemčiji bil v službenih in parlamentarnih krogih sprejet z velikim zadovoljstvom. Pri tem naglašajo, da bi Hitlerjeva zmaga rodila usodne posledice za vso Evropo.

Zanimiv incident

Pariz, 14. marca. AA. Havas poroča iz Berlina, da štetje glasov po končanih volitvah za predsednika republike ni moglo biti pravočasno končano, ker je neki uradnik, ki je imel nalogo na nekem volišču voditi volilne operacije, izgubil s seznamom, na katerem je bilo okoli 800.000 glasov.

cah predvideva v takih primerih široko jamstvo nadzorovanega odbora.

Dunaj, 14. marca. Z. Po vesteh iz vseh finančnih centrov je na vseh borzah ukinjeno notranje Kreugerjevih posojil. Značilno je, da je danes švicarski frank ponovno znatno oslabil. Trdi se, da je švicarska zveza bank bila zelo angažirana pri Kreugerjevih posojilih.

Gide umrl

Pariz, 14. marca. AA. Gospodarski znanstvenik Gide, profesor na Collège de France, je danes umrl, star 85 let.

Nemiri brezposelnih

Budimpešta, 14. marca. Z. Brezposelni delavci so priredili včeraj velike demonstracije in zahtevali od vlade ali delo ali podporo. Ekstremni elementi so razbijali s kamenjem trgovske izločbe ter šipe na tramvajih in avtobusih. Policiji se je z velikim trudom posrečilo vpostaviti red. Zaprla je okoli 20 oseb. Pred temi demonstracijami je bila velika socialnodemokratska avencelca, katere se je udeležilo okrog 12.000 delavcev.

Dunajska vremenska napoved: Vedno bolj oblačno, tu in tam padavine, temperatura se podnevi ne bo mnogo izpremenila. Ponoči bo topleje z Z. vzhodnimi zapadnimi in severozapadnimi vetrovi. V splošnem pa še ni pričakovati pomladi; v dveh do treh dnevih bo temperatura najbrž zopet padla.

Na Vzhodu navidezen mir

London, 14. marca. Tudi danes spor med Kitajcem in Japoncem ni napredoval niti enega koraka k svoji definitivni rešitvi. Obedve stranki čakata kakšnega nenadnega dogodka, ki bi položaj spremenil v toliko, da bi se mogel doseči ali ugoden sporazum ali pa da bi se nadaljevale sovražnosti.

Upor v Sakhaljanu

Možnost, da bi se vojna nadaljevala, je sicer minimalna, zato pa se je začel zapletati položaj v Mandžuriji. Tukaj se je namreč uprla kitajska garnizija v mestu Sakhaljan (ne pa Sahalin), ki leži na desnem bregu reke Amur ravno nasproti ruskiemu mestu Blagovješensk. Tukaj so se kitajski vojaki uprli proti generalu Čou-u, ki je prešel k novemu predsedniku mandžurske republike, bivšemu cesarju Pu Ji. Uporniki so mesto oplenili. Čoua aretirali in ubili deset častnikov kakor tudi dva japonska državljana. Porušili so neko rusko trgovino, štiri kitajske banke in še nekaj drugih trgovin. Japonci konzul kakor tudi druge osebe so zbežale na ruski teritorij v Blagovješensk, kamor je padlo tudi več projektilov, ki so jih izstrelili uporni vojaki.

Kitaj Mandžurije ne priznava

Upor v Sakhaljanu, ki se pa precej pretirava, je brez dvoma delo kitajske vlade, ki je začela veliko agitacijo proti novi mandžurski državi, katera je umetni stvar Japonce. V posebni oficijelni izjavi doži nankinška vlada japonsko, da je ustvarila novo mandžursko državo v nasprotju s paktom Zveze narodov ter drugim mednarodnim pakti, in izjavlja, da je bivši kitajski cesar Pu Ji, ki se je dal izbrati kot orodje japonske vlade, kriv veleizdaje.

Japonska se iz Mandžurije ne umakne

Japonska vlada pa je v tej zadevi zelo občutljiva in ministri predsednik je izjavil, da Japonska nikakor ne bo trpela, da bi se mandžursko vprašanje v sedanjem momentu ventiliralo. To vprašanje bo postalo aktualno šele — tako je izjavil japonski ministri predsednik — kadar bo mednarodna preiskovalna komisija Zveze narodov končala svoje delo in predložila svoje poročilo o mandžurski zadevi ženevskemu sporazumu. Japonska vlada ne dopusti, da bi se mandžursko vprašanje vezelo z vprašanjem odpoklica japonskih čet iz Sanghaja. Sicer je zelo verjetno, da bo Japonska nekaj svojih čet iz Sanghaja odpoklicala, zato pa bo ojačala svoje bojne sile v Mandžuriji, ki jo Japonska absolutno ne misli vrniti Kitaju, da bi se — kakor izjavljajo v Tokiu — tam znova začela anarhija, ki je vladala pod kitajskim režimom.

Položaj se je bistveno izpremenil

Sicer pa se je položaj v Mandžuriji — tako trdijo v Tokiu — bistveno spremenil. Zveza narodov nima več opraviti z Japonsko, ampak z novo svobodno mandžursko državo... Ker pa ta dr-

žava še nima zadostnih sredstev, da brani svojo neodvisnost, zato bo skrbela za red in mir japonska vlada, ki je bila od mandžurske vlade naprošena, da ji pomaga.

V Sanghaju ostane 35.000 mož

Kar se tiče Sanghaja, zahteva Kitajska, da se japonske čete brezpogojno umaknejo do zadnjega moča. Na to odgovarja Japonska, da ima ona prav tako kakor vse ostale velesile pravico, da vzdržuje v mednarodnem delu mesta svojo posadko. Zato je japonski vojni minister sklenil, da odpokliče iz sanghajskega ozemlja 9. divizijo, da pa ostaneta v Sanghaju 11. in 14. divizija, ki štejeta skupno 35.000 mož.

Spor v Hankovu

Dasi se zdi, da pred Sanghajem ne bo prišlo več do novih komplikacij, pa bi utegnili napetost med Japonci in Kitajci privedi do novih sporov drugod. Tako na pr. poročajo iz Hankova, da je tamkajšnji japonski konzul pozval kitajske oblasti, naj takoj prenehajo s protijaponskim bojkotom in jim je zagrozil, da bo v nasprotnem slučaju Japonska podzvela proti temu iste korake, kakor jih je pred Sanghajem.

Japonska državna blagajna suha

Energično zadržanje Japonske v konfliktu s Kitajcem pa seveda ne more spremeniti dejstva, da se japonske finance nahajajo v zelo slabem položaju. Nova mandžurska vlada je prosila Japonsko za posojilo 20 milijonov jenov. Japonska vlada je bila prisiljena, da zaprosi vse japonske banke, da sprejmejo zakladne menice, ki zapadejo za mesec. Stroški za sanghajsko ekspedicijo se bodo morali pokriti na enak način. Zato se z napetostjo pričakuje, kakšno stališče bo zavzel japonski finančni minister z ozirom na prošnjo mandžurske vlade.

*

Ameriška vlada je odpoklicala iz sanghajskih voda sedem vojnih ladij, to je šest rušilev in križarko s Houstonom.

Sanghaj, 14. marca. AA. Tu so baje odkrili politično zaroto, ki ji je bilo namen priključiti Sanghaj novi mandžurski državi.

Mukden, 14. marca. AA. Mandžurska vlada je poslala noto tujim državam, v kateri prosi, naj priznajo novo mandžursko državo.

Sanghaj, 14. marca. Z. Semkaj je prispela preiskovalna komisija Zveze narodov za Mandžurijo. Japonci umikajo svoje čete. Umaknili so 9. divizijo.

Stališče Cankajšeka

Nanking, 14. marca. Z. Cankajšek je izjavil predsedniku Reuterjevega urada, da je sklenil prevzeti predsedništvo v kitajskem vojnem svetu. Zanimal je vesti, da kitajska vlada pripravlja kazenško ekspedicijo v Mandžurijo. Mandžurski problem mora rešiti Zveza narodov.

Spremembe trošarin

Belgrad, 14. marca. I. Danes je bil razdeljen v narodni skupščini zakonski predlog o spremembi trošarin. »Slovenec« je besedilo tega zakona že prinesel pred osmimi dnevi. Danes objavljamo samo pregled obdavčenja vina, žganja in spirita. V zakonskem predlogu, o katerem bo narodna skupščina razpravljala prihod. sredo, najdemo sledeče številke:

Trošarina na vino.

Na 100 litrov vina znaša trošarina po novem zakonu (v oklepaju po starem; vse v Din):
Državna 50 (50), banovinska 50 (100), občinska 100 (100), skupaj 200 (250).
Trošarina je bila znižana za 50 Din na 100 litrov vina.

Trošarina na žganje.

Na 1 liter 25% žganja:

Državna 2,50 (3,50), banovinska 0,625 (1,25), občinska 0,625 (1,25), skupaj 3,75 (6,—).

Trošarina na 1 liter 25% žganja je torej znižana za Din 2,25.

Trošarina na spirit.

Na 1 liter 97% industrijskega spirita:
Državna 17,46 (27,16), banovinska 4,85 (6,33), občinska 4,85 (6,33), skupaj 27,16 (39,82).

Trošarina na 1 liter 97% industrijskega spirita je znižana za 12,66 Din.

Na 1 liter 97% kmečkega žganja:

Državna 13,58 (23,28), banovinska 4,85 (6,33), občinska 4,85 (6,33), skupaj 23,28 (35,94).

Trošarina na 1 liter 97% kmečkega žganja se je znižala za 12,66 Din.

Proračun pred senatom

Belgrad, 14. marca. I. Finančni odbor senata je zasedal sredi in danes dopoldne. Najprej je pretresal proračun notranjega ministrstva. Obširna ekspozje je podal notranji minister dr. Srškič, nakar je govorilo nekaj senatorjev, od katerih pa ni nihče predlagal bistvenih sprememb k proračunu. Končno je dr. Srškič obrazložil nekatere nejasnosti proračuna, nakar je bil soglasno sprejet od vseh članov finančnega odbora.

Za proračunom notranjega ministrstva je prišel na vrsto proračun prometnega ministrstva. Predsedur je bila ista. Prvi je govoril prometni minister ing. Lazar Radivojevič. Nato so ugovarjali nekateri senatorji, ko pa so dobili pojasnila od prometnega ministrstva, je bil proračun istotako sprejet v obliki, kakor ga je predložila narodna skupščina.

Dalje je bil danes na vrsti proračun vojnega ministrstva. Debate, ki se je začela po ekspoziji vojnega ministra, generala Dragomira Stojanoviča, se je udeležil med drugim tudi senator dr. Ploj. Odbor ni predlagal nobenih sprememb, tako da je bil proračun sprejet od finančnega odbora brez vsakih sprememb.

Isto je bilo tudi s proračunom gradbenega ministrstva in s proračunom kmetijskega ministrstva. Oba sta bila sprejeta v isti obliki, kakor ju je predložila narodna skupščina.

Iz sodne službe

Belgrad, 14. marca. I. V resoru pravosodnega ministrstva so bili pomaknjeni v višjo skupino: v 8. položajno skupino Jakob Zargi, pisarniški oficijal 9. skupine pri okrajnem sodišču v Kozanjevici; v 9. položajno skupino kancelist 10. položajne skupine Bokalič Franc pri okrajnem sodišču v Kamniku, Paradiž Ferdinand pri okrajnem sodišču v Kočevju, Čegovnik Filip pri okr. sodišču v Prevaljah in Pretnar Josip pri okr. sodišču v Ptuju, nadalje Žagar Janez pri okr. sodišču v Murski Soboti, Vole Anton pri okr. sodišču v Sv. Lenartu, Ferjančič Franc pri okr. sodišču v Preva-

ljah, Hebar Josip pri okrajnem sodišču v Novem mestu in izvršilni uradnik Miroslav Kušar pri okr. sodišču v Ptuju.

Vpokojeni so: Škvarča Ivan, pisarniški oficijal pri okrajnem sodišču na Vrhniki, Jeglič Karel, stražni nadzornik pri deželnem sodišču v Ljubljani, Bajde Martin, stražni nadzornik pri okrajnem sodišču v Mariboru, Bošte Miha, namestnik stražnega nadzornika — zvančnik pri deželnem sodišču v Ljubljani, Borko Ivan in Lenc Ivan, visja paznika — zvančnika pri deželnem sodišču v Ljubljani, Potokar Avgust, Leben Andrej, Humer Franc, Bizulin Josip, letniški pazniki-zvančniki pri deželnem sodišču v Ljubljani, Jernej Kolonavšek, letniški paznik-zvančnik pri okrajnem sodišču v Celju, Leskovešek Jakob, letniški paznik-zvančnik pri okrajnem sodišču v Ljubljani, in Mežnarič Franc, služitelj pri okrajnem sodišču v Novem mestu.

Belgrad, 14. marca. I. Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili postavljeni pri Stolu sedmorice, oddelka B, v Zagrebu: za disciplinskega sodnika predsednik oddelka B Stola sedmorice v Zagrebu dr. Josip Metličič, za njegovega namestnika kasacij-eki sodnik dr. Niko Depolo, za disciplinski sodnika Lasič Henrik, dr. Kandijaš Anton, Pernuš Franc, za namestnike pa dr. Ivan Vuk, Branko Fabrice, Anton Nagode, Remigij Ručič.

Postavljen je za sodnijskega pripravnika okrajnega sodišča v Subotici dr. Ivan Pelikan, Velimir Milčič pa za sodnega pripravnika pri okrajnem sodišču v Čakovcu.

Iz prometne službe

Belgrad, 14. marca. I. V prometnem ministertvu so premeščeni: Oto Kunek, šef postaje Beoan-sko Petrovo selo, za šefa postaje Hutovo; Franc Skok, prometnik na postaji Čačak, za postajnega načelnika v Vratici; Franc Herič, prometnik na postaji Poljane, za postajnega načelnika v Peenici; Jožef Zen, prometnik na postaji Logatec, na postajo Poljane; Jožef Završnik, na postaji Maribor, v kurilnico Ljubljana gl. kol.

Belgrad, 14. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika ministr. sveta je vpokojen in odlikovan z redom jugoslovanske krone tretje stopnje dr. Vilko Ballič, član državnega sveta v pok.

Litovska vlada v boju s Cerkvijo

Se pred vojno je Litva po pravici nosila časten naziv »devota« — pobožna. Da je bilo naše ljudstvo res globoko prežeto krščanskega mišljenja in prepričanja, zato svedočijo cvetoče naše organizacije, zvesto in verno sodelovanje ljudstva z duhovništvom za prepoved mladega naroda, zavedna in junaška obramba pred prodirajočim pravoslavjem. A vojna je tudi našemu neznanemu narodu vtisnila svoj pečat. V bojih celokupnega naroda, čigar velik del je danes pod Poljsko (Vilno), ga je preplaval poganski, slepi nacionalizem in radi njega je bila katoliška Litva prisiljena sprejeti že pred tremi leti kulturni boj, v začetku prikrit, nato pa vedno bolj odkrit in javen. Že 1924. je nek dober poznavalec našega katolicizma izjavil: »Naš katolicizem je prenasihčen z nacionalizmom, ki je mogoče vzplamtel v letih vojne, z okoskrbnim, slepim, strahnim laži-nacionalizmom, ki lahko vsak trenutek prekipi.« Če tudi je katoliško ljudstvo s svojo duhovščino zavzemalo važno mesto v tem nacionalnem gibanju, je vendar vprav ta nacionalizem, brž ko je dospel do svoje moči, vso svojo moč in sovraštvo izrazil in obrnil proti Cerkvi.

Predznak tega boja je treba iskati v časih, ko so v Litvi prišli na površje krščanski demokrati. Že tedaj smo katoličani živo čutili, da naši vladni krogi niso istega prepričanja in naziranja kot naše verno ljudstvo, kajti katoliški uradniki in zlasti učitelji so morali drug za drugim zapuščati svoja službena mesta, našim cvetočim organizacijam pa je bilo onemogočeno vsakotno svobodno udejstvovanje. A ko so po padcu demokratov prišli na površje socialisti, tedaj je nacionalna stranka »tautininkai«, ki je 1927. od polnočevnih 80 poslancev imela le 3, prišla po revolucijski poti na krmilo. Tedaj se je razširila tudi oblast predsednika in v Litvi se je začela prava diktatura. Da bi si nacionalisti zagotovili svoje postojanke, so si na vse načine prizadevali pridobiti na svojo stran kler in ljudstvo, ki je po ogromni večini katoliško in vprav radi tega je vlada sklenila 1927. konkordat s sv. stolico, v katerem je priznala široko svobodo. Kmalu pa se je pokazalo, da vlada ne misli resno s konkordatom. Zvito so si ga nacionalisti po svoje tolmačili in so podobno kot v Italiji začeli napadati predvsem katoliške mladinske organizacije.

Najprej so hoteli odstraniti teološko-filozofsko fakulteto v Kaunu, kjer so se vzgajali razen bogoslovcev tudi voditelji in organizatorji katoliške akcije. Vlada je bila po konkordatu dolžna vzdrževati to fakulteto. Že v začetku 1928. so skušali uveljaviti projekt, po katerem naj bi se katoliške filozofske fakultete in bogoslovja popolnoma ukinila. Le energičen odpor katoliškega ljudstva in profesorjev ter dvakratna intervencija škofov, ki so o tej zadevi izdali poseben pastirski list, sta onemogočila izvedbo tega sklepa. Tudi srednjih šol niso pustili pri miru. V mnogih katoliških gimnazijah se je vladni posrežilo izvesti stavko dijaške mladine, katero je potem spretno izrabila in te gimnazije podržala. Mnogo drugih učnih zavodov so morali katoličani sami zapreti, ker jim je vlada popolnoma otegnila svoje podpore. Toda — in kar je prav značilno — pravoslavnim, judovskim in protestantskim učnim zavodom ni otegnila svojih subvencij.

Trn v peti so ji bile prav posebno organizacije katoliške mladine, zlasti dijaške, Cvetloča »Ateiti« (Bodočnost), ustanovljena že 1911., torej še pod carskim žezlom, ki je štela 1931. 6000 dijakov in 900 akademikov, je pomenila v našem majhnem narodu silo in temelj katoličanstva ter up njegove bodočnosti. Z odlokom 1930. je prosvetno ministrstvo zatrla vse krožke »Bodočnosti«, ne samo v državnih, temveč tudi v privatnih šolah, češ da taki krožki škodujejo enotni mladinski vzgoji in koristim države. Enoglasno so se tedaj potegnili škofje za svobodno vzgojo mladine, katera jim je bila edini up lepo uspevajče katoliške akcije. Toda ko niti njih besede in protesti niso imeli zaželenega uspeha, tedaj so v imenu katoliškega ljudstva 1931. izdali skupno pismo, v katerem so protestirali in izjavili, da pomeni ta odredba »kršitev konkordata, ki ga je naša vlada slovesno sklenila s sv. stolico, obenem pa nasilnost na najsvetejše pravice cerkve. Mi katoličani moramo proti takim odlokom tako dolgo protestirati, dokler ne priznajo svobode katoliškim mladinskim društvom.« Ministrski predsednik Tubelis je izjavil, da so škofje v tem prelomili prisego dano državi in radi tega je njih pismo vlada zaplenila.

Vnela se je borba na celi črti, ki se je v l. 1931. še poostрила.

Ker je vlada silila katoliške mladinske telovadne organizacije v svoja društva, ne da bi zajamčila tem društvom katoliški značaj, in ker je razpustila tudi vsa podeželska društva, ki so štela do 60.000 članov, ker je docela onemogočila svobodni razvoj katoliške akcije in skušala razdrobiti episkopat in nižji kler, je prestolni nadškof Jožef Skvircekas izdal posebno poslanico na duhovščino, v kateri ji je prepovedal pripadati k vladni stranki »tautininkove« (nacionalistov).

Kljub strogim odlokom škofov, kljub temu, da si je tudi vlada prizadevala omajati zaupanje nižjega klara do škofov, kljub temu, da so se uporabljala vedno ostrejša sredstva, se duhovniki niso dali zbežati in so pokazali veliko požrtvovalnost v neustrašni obrambi za katoliška načela ter so kot prvoborniki bili najlepši zgled katoliškemu izobraženstvu. Zato so napočili zanje časi preganjanja in trpljenja. Na katoliška zborovanja, ki so se mogla vršiti v zakristijah in ob zaprtih vratih, je vlada pošiljala svoje volone. Ti so s svojimi medklci motili tudi božjo službo in pridigarje, če so se ti slučajno dotaknili težkih krivic, ki jih mora Cerkev trpeti. Zalostno slavo si je v tem pridobil šef policije polkovnik Rustejko, ki je kot pajek razpredel svojo spijonažo po prestolici. Tedaj so že v l. 1931 začeli proces proti petdesetim duhovnikom; nekatere so neoporehoma nadlegovali in z njimi nasilno postopali.

Možna zavednost katoliškega izobraženstva pa pridobiva duhovnikom vedno več ugleda in spoštovanja med narodom. Celo tisti, ki so jim bili prej nenaklonjeni, stopajo sedaj na njihovo stran in se bore za njih pravice. Nihče drugi kot prejšnji ministrski predsednik prof. Voldemaras, ki se je pravzaprav prvi vrzel l. 1929 v kulturni boj, in katerega so strmoglavili njegovi lastni somišljeniki,

se sedaj javno poteguje za pravico katoličanov; hoče si namreč pridobiti med krščansko demokratsko stranko pristavev za nove volitve. Vendar mu ne zaupajo, ker se je pri sestavi svoje blivše vlade izkazal zelo nezanesljiv.

Katoliški krogi se tudi na zunaj strinjajo in polagajo širše in močnejše temelje. Ker vlada zavzema vedno bolj sovražno stališče napram katoliškim šolam, zlasti višjim, je katoliška akcija sklenila sporazumno s škofi 1931., ustanoviti posebno katoliško univerzo. Njen prvi rektor naj bi bil dosedanji predsednik katoliškega dijaškega društva »Ateiti« prof. Kazys Pokštyš; razen njega sodelujejo mnogi odlični znanstveniki in učenjaki. Velikanski odziv je našla ta zamisel tudi med ljudstvom. Bogati darovi po 1000, 5000, 10.000 litrov pričajo o njegovi veliki zavednosti in požrtvovalnosti.

Najznačilnejši dogodek pa je brutalni izgon apostolskega nunciata nadškofa Bartolonia. Ko je začela vlada izdajati konkordatu nasprotujoče odloke, se je odpravil v Rim po navodila. Ko je po svojem povratku zaprosil za avdijenco pri prezidentu Smetoni, ga ta ni hotel sprejeti. To je povzročilo veliko razburjenje med katoliškim prebivalstvom. Vlada je kmalu izdala naknadno odloko, da mora nuncij v teku 24 ur zapustiti meje Litve, sicer se bo poslužila sile. Kako je ljudstvo ljubilo apostolskega poslanika, ki si je pridobil veliko zaslug zanj, in ki je deloval tako spravljivo, da mu je celo vlada sama enkrat izrazila svoje zaupanje, je pač najlepša priča ganljivi prizor ob slovesu na meji.

Kljub tem ostrim in napetim odnosom med Rimom in Kaunom ne moremo smatrati, da so diplomatske zveze docela pretrgane, saj je apostolska stolica imenovala pred kratkim začasnega poslovođa za nuncijaturo v Kaunu. Kljub temu, da se zgoraj imenovane šikane in poslopanje proti duhovščini in versko-kulturnim organizacijam, katerim so po skupnem protestu episkopata in ljudstva sicer znova dovolili omejeno poslovanje, še danes vedno dogajajo, včasih z manjšo in spet potem z večjo silo — kljub temu si bo naša masonska vlada, kot upamo, kmalu razbila glavo od trdi skali Cerkve.

Pri vsem tem kulturnem boju je značilno to, da ga vodijo ne socialisti, temveč nacionalisti, da ni tako oster kakor italijanski, ampak veliko bolj nevaren glede na zavlačevanje, in da se stališče vlade zelo omajalo. Morala bo iti prej ali slej v Canosso, če noče, da ne bo zgubila trdnih tal; kajti pri nas je vpliv ruskega boljševiškega komunizma tako nevaren, da bo za usodo našega naroda odločilno samo dvojje: ali boljševiški komunizem — ali pa močan katolicizem! Bodočnost pa bo pokazala, kdo bo obstal.

Kaunas, v začetku marca 1932.

J. Cieszyński.

Due smrtni obsodbi in contumaciam

Belgrad, 14. marca. I. Državno sodišče za zaščito države je danes izreklo svojo sodbo proti Mio Babiču in Zvonimiru Pospisilu, ki se oba nahajata v inozemstvu in sta bila obsojena zaradi zelo težkih deliktov. Sodbo je prečital predsednik sodišča Ljubomir Arnerič. Sodišče je po izvršenem glavnem pretrusu smatralo Mio Babiča in Zvonimira Pospisila za krive, in sicer, da sta ubila Tonija Šlegla, policijskega agenta Josipa Keče in da sta hotela ubiti agenta Josipa Bana. Istotako sta kriva za eksplozijo v zgradbi vojaškega sakskega orožniškega polka ter za umor policijskega agenta Matka Trenškega in za poskušeni umor stražnika Franca Vladoviča. Državno sodišče za zaščito države je in contumaciam obsodilo oba obtožena na smrtno kazen in a trajno izgubo častnih pravic. Kazen naj bi se izvršila z obojenjem.

Poskušeni atentat na vlak

Budimpešta, 14. marca. Z. Policija je sredi izvršila preiskavo o novem atentatu na vlak. Gre za atentat, ki je bil izvršen na brz vlak Atene-Belgrad-Budimpešta. V soboto zvečer je opazil nadzornik proge, da so preko tračnic nastavljene železne traverze. Takoj je bilo ukrenjeno vse potrebno, da se bariere odstranijo, ter je brzoval srečno in brez zakasnitve pasiral kraj, kjer so ga neznan zločinci hoteli iztrgiti. Zlikovec so nalepili na zidove okolnih hiš komunistične parole.

Drobne vesti

Belgrad, 14. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili odlikovani z redom jugoslovanske krone III. stopnje: Dragoslav Gjorgjevič, načelnik prosvetnega ministrstva, dr. Tihomir Gjorgjevič, redni prof. belgrajske univerze, z redom jugoslovanske krone IV. stopnje pa Matej Hubad, ravnatelj državnega konservatorija v Ljubljani.

Belgrad, 14. marca. AA. Po odloku splošno seje državnega sveta se člen prvi zakona o pridobitvi pravice do osebne pokojnine z dne 1. marca 1929 ne more izvajati pri tistih namočenih prometnih ustanov, ki so si pred uveljavitvijo omenjenega zakona po prejšnjih zakonskih predpisih pridobili pravico do pokojnine.

Berlin, 14. marca. AA. Iz statističnih podatkov, ki jih je objavil statistični oddelek, se vidi, da so delavske mezde v Nemčiji padle za 9,6%. Še bolj so padle mezde nemških delav, in sicer za 11,3%.

PREDAVANJE DR. MAVRICIJA RUSA

Mestni fizik g. dr. Mavricij Rus bo v sredo ob 19 v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi predaval v okvirju Sadjarskega in vrtnarskega društva kot šef našega tržnega nadzorstva e sadjarstva in povrtnin na našem trgu. Predavanje tega strokovnjaka bo predvsem zanimivo za vse pridelovalce in prodajalce sadja in zelenjave, ker bomo čuli smernice, katerih vrst povrtnine naj goje in kako naj jo prodajajo, razen tega bodo pa izvedeli tudi mnogo novic, kako bo v bodoče naš trg z zelenjavo in sadjem urejen, a ostalo obširnost se bo preverilo, kako tržno nadzorstvo deluje na to, da dobimo na trg čim največ dobrega in zdravega sadja in vseh vrst povrtnin, ki naj bi jih pridelali domači vrtnarji in sadjarji. Vstopnine ni.

Znižane draginjske in rodbinske doklade

Belgrad, 13.
Izšla je nova uredba o draginjskih dokladah državnih uslužbencev, s katero so draginjske doklade znižane, katero kažejo spodnje tabele.

1. Pregled uradniških prejemkov z ozirom na osebne draginjske doklade od 1. IV. 1931 do 1. IV. 1932.

Položajna skupina	Stopnja	Plača	Plača s periodičnimi povisiki				Položajna doklada	Osebna draginjska doklada po razr.			Znižane draginjske doklade od 1. IV. 1931 do 1. IV. 1932 po razredih		
			1	2	3	4		I.	II.	III.	I.	II.	III.
I.	—	4000	—	—	—	—	3500	1500 ¹⁾ 1000 ²⁾ — ³⁾	—	—	1500	—	—
II.	1	3700	—	—	—	—	3100	1500 1000	1350 850	—	1500	1350	—
	2	3500	—	—	—	—	2700	1500 1000	1350 850	—	1500	1350	—
III.	1	3250	—	—	—	—	2120	1350 1000 300	1200 850 50	1100 750	1050	1150	1100
	2	3000	—	—	—	—	1720	1350 1000 400	1200 850 150	1100 750	950	1050	1100
IV.	1	2350	2550	2750	3000	—	1320	1300 1000 500	1150 850 250	1050 750 150	800	900	900
	2	1750	1950	2150	2350	—	920	1300 1000 600	1150 850 350	1050 750 250	700	800	800
V.	—	1450	1550	1650	1750	—	800	1250 1000 650	1100 850 400	1000 750 300	600	700	700
VI.	—	1150	1250	1350	1450	—	650	1200 1000 700	1050 850 450	950 750 350	500	600	600
VII.	—	910	970	1030	1090	1150	500	1150 1000 750	1000 850 500	900 750 400	400	500	500
VIII.	—	730	790	850	910	—	400	1100 975 775	950 825 525	850 725 425	325	425	425
IX.	—	575	625	675	730	—	300	1050 950 775	900 800 525	800 700 425	275	375	375
X.	—	475	525	575	—	—	200	1000 925 775	850 775 525	750 625 425	225	325	325

- 1) Prva številka pomeni doklado od 1. IV. 1931 do 30. IX. 1931.
2) druga številka pomeni doklado od 1. X. 1931 do 31. III. 1932.
3) tretja številka pomeni doklado od 1. IV. 1932 dalje.

2. Zvaničniki.

Položajna skupina	Plača	Plača s periodičnimi povisiki			Osebna draginjska doklada po razredih			Odtegljaj osebne draginjske doklade od 1. X. 1931 do 1. IV. 1932 po razredih		
		1	2	3	I.	II.	III.	I.	II.	III.
I.	600	680	760	840	925 855 735	800 730 560	750 680 510	190	240	240
II.	440	520	600	—	900 840 710	775 715 550	725 665 500	190	225	225
III.	280	360	440	—	875 825 685	750 700 525	700 650 480	190	225	225

3. Služitelji.

I.	425	485	545	605	700 650 585	650 600 485	625 575 460	115	165	165
II.	245	305	365	425	675 635 585	625 585 485	600 560 460	90	140	140

Poleg tega se zniža vsaka družinska doklada za 10 Din, t. j. od 150 na 140 Din. Vse plače računane mesečno.

Vekovita knjiga

Mohorjeva družba je napovedala za letos med avtorji tudi Avguštinove »Confessiones« (izpovedi). Ker je knjiga tako svetovno velika, da bi je ne smel pogrešati noben, prav noben resnično izobražen Slovenec, se mi zdi potrebno, da javnost pravočasno opozorim nanjo, kajti založnica ne bo tiskala preko naročil.

Pisatelj.

Danes, ko stikamo za zvenečimi literarnimi imeni, ko živimo od dnevne literarne senzacije, nam je Avrelj Avguštin morda znan kot svetnik, a ne kot pisatelj. In prav ta vzdevek »svetik« je marsikomu v spotiko, marsikoga oplašil, češ: literarno brezpomembno. Tako zelo sodobni so ti predsodki, da že dijaka srednješolskega popolnoma oslepe, saj sliši o Avguštinu le pri verouku, nikoli pri slovu. In vendar je Avguštinova knjiga literarno visoko pomembna za razvoj zapadnega slovenskega, svojevrstno edinstvena knjiga, ena največjih stvaritev človeškega duha. Sloviti italijanski pisatelj Giovanni Papini sodi: »Confessiones« imajo svoje mesto v ne posebej obsežnem seznamu svetovnega slovenskega, s isto pravico kakor »Odiseja« in »Izgubljeni raj«. Poleg »Hoje za Kristusom« in »Divine komedije« je najbolj razširjena, največkrat natisnjena prestavljena in razložena krščanska knjiga na vsem zapadu ena tistih knjig, ki o njej mislijo tudi neverniki in drugoverci, da jo morajo brati. Avrelj Avguštin je bil izmed največjih genijev, sekularna postava, ki je preživel burno mladost, a se v svojem strastnem iskanju resnice

končno umiril v Bogu in krščanstvu. Naj nikogar ne moti vzdevek »svetik«; Avguštinove »Confessiones« niso knjiga, ki spada v vrsto molitvenikov, kakor jih je v teku let izdala Mohorjeva družba. Ne, to je odlična literarna umetnina, ki je potekala iz globokih doživetij in čudovitih poznanj človeškega srca. S te strani bi jo mogli mirno postaviti ob največja dela psihološke umetnosti.

Vsebina.

Vsa umetnost stremi za tem, da dojamemo človeka v njegovem bistvu, v njegovih najskrivnejših utripih. Tudi sv. Avguštinu je bilo od tega, a ne razglablja človeka v narejenih likih, marveč na sebi samem. Zrel petdesetletnik je premišljal svoje življenje in mu skušal poiskati naravne in božje osnove, iz katerih je rasel. Hotel pa je to napraviti s tako popolno in brezobzirno odkritostjo, kakor more samo človek, ki se zaveda neprestane božje priučenosti in vsevednosti. Hotel si je torej pogledati do tistega dna, ki ga vidi v njem Bog, hotel videti samega sebe skozi prizmo večne Resnice. Tako so »Confessiones« v resnici nekaj lasten življenjepisa, a čisto svojevrstni; v njih ni prav nič iskanja samega sebe, kar bi spominjalo na samo vnanje dogodke opisujoče spomine. Njegove »izpovedi« so marveč čudovito globoko zajeta psihološka analiza lastnih mladostnih zablod in zmot, kjer išče tistih najglobljih nagibov in teženj, iz katerih živi in greši sleherni človek. Zato so s pripovedjo lastnih doživetij tesno združena globoko razmišljanja o človeku, njegovem čustvovanju, njegovi dušni in telesni naravi. Ko pa se tako sklanja nad svojo lastno slabost vpricho vsegačnega Boga, čuti v sebi vso majhnost, zmotnost, grešnost in hu-

dobnost, ki pa se je neprestano dotika božja dobrot, jo neprestano rešuje in čisti božja milost. Oddaj izvirajo njegovi izlivi kesanja in skrušenosti, oddaj pa tudi slasvopeji božji dobroti in veličini. Tako se v tem delu prepleta troje elementov: pripoved, razglabljanje in izlivi hvalečnosti.

V celoti pa bi mogli razdeliti vse delo v tri velike enote: V prvem delu (knjige I. do IX.) nam podaja svoje življenje od 387, ko se je v njem izvršil nenaden preobrat, da se je odpovedal nasladi mesa in se z vso silo volje oklenil življenja, do sledno po spoznani krščanski resnici. V X. knjigi nam slika svoje duševno stanje ob času, ko je knjigo pisal (397-8). Tako je poskušal v prvih desetih knjigah pokazati čuda božje milosti na sebi samem, a je čutil, da slave božje s tem še ni dovolj, zato je v naslednjih treh knjigah (XI. do XIII.) poklical na pričevanje vesoljstvo; v sem in tam naravnost omotično globokih razlagah svetopisemskega stvarjenja je razvil miselno silo, kakršno le redko srečamo v zgodovini.

Odlična slovstvena umetnina.

Snov, vsebina pa ni tisto, po čemer so »izpovedi« umetnina. Res je sicer, da tudi v tem pogledu pomenijo v slovu novost in izvirnost, a zato še niso umetnina. Pravo umetniško veličino dobivajo iz svoje izrazne sile, čudovite občutenosti in doživljenosti. To je po slogu in silnosti izražanja tako močna knjiga, da si globlje tudi danes skoro misliti ne moremo. Tudi to stran Avguštinove veličine je dobro poudaril Giovanni Papini: »Skrivnost njegove pisateljske in miselne veličine je v tem, da živi, kar misli; da silno globoko občuti, kar pove. Njemu Bog ni miselni stvar, ki naj ga spoznava,

Aspirin TABLETE in pazite, da so originalne. Pristne Aspirin tablete se prodajajo samo v originalnih oмотih Vsaka tableta je zaznamenovana z Bayerjevim križom.

ASPIRIN tablete

v originalnih oмотih jamčijo, da so pristne.

Odobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja S. št. 1410, 6/2 1932

Delavski shod na Jesenicah

Jesenice, 13. marca.

V soboto 12. marca se je vršil velik javen shod vsega delavstva KID na Jesenicah. Na shodu bi se imelo poročati o končni odločitvi veleobratovanja oziroma ustavitve obratov KID. Ker so pa bili med tem kleani zastopniki delavstva v Ljubljano na sejo upravnega sveta KID, so se na shodu poročale razne druge zadeve.

Uvodoma je poročal zastopnik delavske zbornice g. Kopač, ki je ugotavljal, da so bila Slovenčeva poročila oziroma članek vojnega kurata Bonaca netočna. Rekel je, da on ni govoril v tem smislu in ga niso prav razumeli. Hotel je povedati oziroma pokazati zlo, ki ga je rodila vojna in kateremu je morala služiti tudi cerkev. (Medklic: Danes nam ne gre za vojno in nas to nič ne briga, kaj bilo tedaj. Gre nam predvsem za kruh!) Govornik se je nekako zmedel in začel govoriti o drugih zadevah, predvsem o intervencijah, ki so bile v zadnjem času izvršene pri KID. Nato je govoril Toman, ki je poročal o rezultatih intervencij glede bratovske skladnice itd. Poleg tega so govorili še Skrl in glavni zaupnik delavstva Mohorič.

K besedi se je oglašil tudi zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze Rozman, ki je ugotavljal, da se je pred kratkim vršila seja upravnega odbora, na katerem se je sklepalo o znižanju plač. Poleg tega je ugotavljal tudi razne druge nepravilnosti. Končal je s tem, da je treba močne delavske skupnosti. Delavstvo naj se postavi na stališče: Več iz tovarne ali vsi v tovarno. Končno je po-

vdaril, naj bi nekateri že prenehali s svojo stare zagriženostjo in nestrpnostjo, ki jo kažejo celo v teh važnih trenutkih. Danes smo vsi skupaj v boju za vsakdanji kruh zato pustite druge stvari v miru! Po shodu je delavstvo še pričakovalo poročil iz Ljubljane, ker se je sklepalo o tem, ali pristane upravni odbor, da prispeva 250.000 Din za pomožno akcijo, ki naj bi se izvedla, ako bi se ustavili obrati KID. Drugo polovico bi pa dala javna borza dela v Belgradu, kar bi pozneje delavci po mesečnih obrokih po Din 10 odplačevali.

Vedno nove redukcije

Celje, 14. marca.

Kakor je naš list že poročal, je ustavila te dni kemična tovarna ves obrat in odpustila vse delavce, po številu 45. Nadalje je dobila Borza dela od Vošnjakov tovarne iz Šoštanja obvestilo in potrdilo o 32 reduciranih delavcih. Prav tako se je javilo pri imenovanju borzi 25 Westenovih delavcev s potrdili, da jih Westenova tvrdka odpušča zaradi pomanjkanja dela. Zato se tudi stalno večja število delovnih moči, ki se javijo pri borzi dela s prošnjo za delo. Vsega skupaj ima borza dela v evidenci sedaj 1121 brezposelnih in sicer 900 moških in 221 žensk.

Celjska borza dela je izdala v prvih desetih dneh marca na podporah 10.064 Din, prejšnji mesec pa okrog 30.000 Din. tako da je kredit 50.000 Din, ki ga ima borza na razpolago za prvo tro-mesečje, že skoraj izrpan.

vinom doseči dobiček, s katerim bi se krile obveze A. Kajfež st. Koncem leta 1927 pa so upniki ugotovili iz poslovnih knjig tvrdko, da so knjižni podatki netočni. V začetku l. 1928 so predlagali radi tega otvoritev konkurza, ki pa je bil zavrnjen. Šele v mesecu juliju 1928 je bil naenkrat nad A. Kajfeža st. imovino uveden, Konkurni upravnik je nato z ozirom na podatke konkurznega postopanja ugotovil, da znašajo vsa aktiva tvrdke pro 31. dec. 1928 9.748.652 Din, vsa pasiva pa skupno 33 milijonov dinarjev, bilančni primanjkljaj torej nad 23 milijonov Din. Iz tega torej sledi, da ne bodo upniki dobili niti 30% svojih terjatev in bodo trpeli izgubo nad 23 milijonov Din.

Obtožnica obsega 61 strani in očita obdolženecem, da so oni zakrivali konkurz. Obtoženi so: Anton Kajfež st., Anton Kajfež ml in Milan Kajfež. Ker pa je Anton Kajfež st. predložil zdravniško izpričevalo, da vsled bolezni ne more prenesti glavne razprave, se je postopanje zoper njega odložilo.

Krvava drama v treh dejanjih

Mirna, 13. marca.

Težko nam je pisati o sramoti. Saj sta nam jo napravila nož in vino — vendar ne smemo molčati. Povedati moramo glasno, da to ni sramota samo dotičnih fantov samih, ampak nas vseh poštenih slovenskih fantov.

Prvo dejanje se je pričelo v soboto zvečer v neki tukajšnji gostilni, drugo se nadaljuje v novomeški bolnišnici, tretje se bo pa obravnavalo pred sodiščem.

V soboto popoldne je bilo. Gostilno so napolnili močje in fantje — semarji iz veselorskega semnja. Ni pa še legel mrak na zemljo, ko se začelo iz gostilne pretresljivi kriki. Kri teče — štirje so ranjeni z noži. Mladi Jože Možina iz Zabrda težko ranjen. Prerezan ima trebuh, da so mu reva izstopila. Njegova mati, ki je medtem prišla zraven, je dobila hudo rano po glavi, da je kri bruhala. Janez Štrukelj, tudi iz Zabrda (blapac pri Bonu) je dobil nevarno rano v trebuh in četrti Franc R. iz Ljubljane, je dobil nad 15 cm dolgo rano v ledja, da so ga morali nesti iz čakalnice na vlak. Ker sta bila Možina in Štrukelj zelo nevarno ranjena ju je domači g. župnik previdel, nakar so oba odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer visita med življenjem in smrtjo. Napadalce, menda povzročitelje nesrečnega dogodka, so trebanjski orožniki še isti večer odpeljali v trebanjske zapore, kjer bodo počakali do končne razsodbe. Upamo, da bo to izmordilo vse tiste, ki jim je vino in nož edini Bog, ki mislijo, da se brez njega ne da živeti.

marveč resničnost, ki jo uživa; resnica mu ni nekaj, česar se more človek enostavno naučiti, marveč mu je dobrina, ki bi si jo rad osvojil sleherni dan posebej, kos njegove lastne biti; njegovo krščanstvo ni zbirka nauk, ampak doživetje, ki se mu je treba povsem predati... Ker gradi na osebno notranje izkustvo in to s tako svastno nepotrpežljivostjo, ga po pravici smemo imenovati prvega romantika na zapadu, prvega modernega človeka. Morda se je na katoliški strani tudi njemu edinemu posrečilo združiti tiste navidež nasprotujoče si elemente, ki so obojni enako potrebni, da je namreč spravil v soglasje pravilno mišljenje z vesoljstvom, posameznika s človeštvom, človeka — kolikor je to sploh mogoče — z Bogom. Enostranske glave zabredejo ali v zmo to in v neplodnost. Kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo srce, se izgublja v izlive splošnega značaja; kdor zida samo na intuicijo, utegne pač priti do čudovitih spoznanj, ali konča vendarle v negotovosti ali v napuhu, ki vodi v zmo. Kdor gleda na samo zunanost in je pobožen po črki, je v nevarnosti, da postane farizej in pobožnost. Sam razum ne vodi do sporazumevanja. Kogar pa je samo sr

Ljubljana

Kakšno vreme je bilo lani v marcu

Vsi se pritožujemo čez letošnji marec in tarnamo, kdaj bo vendar konec zime. Toda lani ni bilo nič boljše, pa je vendar prišla pomlad. V naslednjem navajamo nekaj vremenskih podatkov meseca marca 1931:

1. marca: Sneg skoro popolnoma izginil, proti večeru burja, nato je močno snežilo, ponoči je zapadel sneg. — 3. marca: Temperatura —7, —6, —4, proti večeru sneg. — 5. marca: Popoldne snežilo. — 6. marca: Ponoči zapadel sneg. — 7. marca: Dopoldne snežilo. — 8. marca: Ves dan snežilo. — 9. marca: Sneg orali. — 11. marca: Ponoči in zjutraj viharen jug, dopoldne močan sever in nalič, potem močno snežilo in mrzlo. — 12. marca: 7 stopinj pod ničlo, zjutraj orali sneg, jasno. — 13. marca: 6 stopinj pod ničlo, popoldne močno snežilo. — 15. marca: Čebele prašile, na gradu so se smučali. — 19. marca: 5 stopinj pod ničlo, krasen dan. — 23. marca: Krasen pomladanski dan. Čebele močno prašile in donašale obnožino. Nastopila je pomlad.

Zadnjičkrat je lani močno snežilo 14. aprila dopoldne, nato se je zjasnilo. 15. aprila je padla zadnjičkrat slana (—5), dne 30. aprila pa so zacvetele češnje.

Znižanje cene plinu v Ljubljani

Na eni zadnjih sej upravnega odbora mestne plinarne se je sklenilo omogočiti uporabo plina za centralno ogrevanje prostorov in pa za pripravo tople vode v centralnih napravah za cela poslopja. Cena plinu v to svrbo se je določila na Din 1.40 za cbm. Ta cena je najnižja, kar je le mogoče, nižjih cen ne pozna niti Dunaj, kjer je plin priznani poceni. S to ceno je omogočeno rabiti plin v malih vilah za centralno kurjavo, kakor tudi v velikih stavbah. Preuredijo se lahko tudi stare naprave za centralno kurjavo s tem, da se vmontirajo pod kotle plinski gorilci, pri novih napravah pa je priporočljivo, da se postavijo že takoj specialne aparature za plinsko kurjavo. Pri tej ceni plina so stroški kurjave enaki stroškom pri kurjavi s koksom ali premogom, posestnik take naprave ima le večjo udobnost, ker odpade vsako delo pri kurjenju in čiščenju kotla. Ker je pri kurjavi s plinom omogočena točna regulacija temperature v posameznih sobah (lokalih) in se to reguliranje vrši popolnoma avtomatično, predstavljajo plinske centralne naprave višek udobnosti. Proračune in detaljna pojasnila daje radevolje ljubljanska mestna plinarica.

Precej pritožb s strani gospodinj je bilo izrečenih tudi glede tarifa za porabo plina. Posebno mali konzumenti se pritožujejo, da je plin pri malem mesečnem konzumu (pod 15 cbm mesečno) predrag. Tudi temu nedostatku oziroma tem željam s strani gospodinj bo ugodeno v najkrajšem času. Kakor hitro bo v obratu nova peč, ki bo dajala boljše in brezhibno ožigane plina, se bo spremenila tudi tarifa za porabo plina. Stranke bodo dobivale močnejši in boljši plin po ugodnejši ceni. Peč bo predvidoma v obratu meseca septembra t. l. tako bo ustrezno tudi tem ne popolnoma neupravičenim željam.

Senzacionalna aretacija

Ljubljana, 14. marca.

Precej govorice in ugibanj je povzročilo v Ljubljani dejstvo, da je bil v soboto aretiran nekdo, ki je svoj čas užival precejšnjo popularnost. Ta mož je bil zadnje tedne brezposeln, ker je podjetje, pri katerem je bil uslužben za uradnika, moralo skrajšati svoj urad. To podjetje, neka večja tovarna v Ljubljani, pa je sedaj po pregledu knjig ugotovilo, da je ta mož, ki je imel opraviti tudi s precejšnjimi denarnimi zneski, pomeveril večjo vsoto denarja, in sicer suksesivno. Kakor je podjetje ugotovilo, manjka približno 120.000 Din. Zato je podjetje ovadilo svojega bivšega uradnika drž. pravdniku, ki je policiji naročil, naj tega moža aretirajo. Zadevo preiskuje sedaj sodišče, kateremu je bil mož izročen.

Dalje je policija aretirala še dva tatova: Prvi je neki E. O. znan ljubljanski pustolovec. V Trzinu je pred kratkim izvršil večjo tatvino. Ukradel je

KINO KODELJEVO Telef. 31-62

Danes in jutri ob 8 zvočni film

Roman male Inge

Vstopnina Din 6, 5, 4 in 3, galerija 8.

zlatu uro z verižico, par finih rokavic in nekaj denarja, tako da je povzročil 2400 Din škode.

Drugi tat je neki Stanko K., ki je pri neki večji ljubljanski mizarski tvrdki pokradel več pohištva in povzročil tvrdki približno 1800 Din škode. Pohištvo je v Ljubljani razprodal.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.

Opera: »Robinsonada«. Red E.

Mineraloški inštitut na univerzi: Predavanje prof. Srečka Brodarja: »Novi izsledki iz Potočke zijaške na Olševci«.

Kino Kodeljevo: Ob 20 zvočni film: »Roman male Inge«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjiti trg 5 in mr. Kural, Gosposvetska cesta 10.

21. letnica šolske posvečitve obhajajo na Jožefovo prežvišeni vladiki lavantinski dr. Andrej Karlin. Na Jožefovo bo ob 10 v stolnici pontifikalna služba božja, ki jo bo daroval prežvišeni jubilar. Jugoslovanska strekova zveza. V zvezi odbor so bili izvoljeni ob priliki nedeljske občnega zbornice: predsednik Martin Kores, odborniki: prof. Prijatelj, prof. Cajncar, Pavla Zupančičeva, Lipnik in Arh. Odbor se bo na prvi seji konstituiral.

Mariborsko gledališče pripravljajo Verdijevo »Traviato«; premijera bo najbrž za velikončne praznike. »Casanova« pride na vrsto bržčas šele ob koncu sezone. V začetku prihodnjega tedna pa bo krsna predstava Silhove »Kaverne«.

Smrt mladega dijaka. V splošni bolnišnici je umrl dijak II. razreda gimnazije 14 letni Ivan Pivec. Pogreb pridnega in simpatičnega dijaka se vrši danes ob pol 16 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Bodi mu lahka zemlja, žalostim staršem naše sožalje! — V nežni otroški dobi je ugrabila smrt malo, dve in pol leta staro Slavico, hčerko skladiščnika g. Matiča. Dete je umrlo na otroški kliniki v Gradcu ter bo prepeljano in pokopano v Mariboru. Prizadetim staršem naše globoko sožalje!

Mariborska občina in špeharji. Preteklo soboto se je tržni odsek mariborskega občinskega sveta podrobno bavil s špeharskim vprašanjem. Vrhila se je na magistratu anketa, katere so se udeležili člani tržnega odseka, zastopniki mestne občine, zastopniki mesarjev in tržnega nadzorstva ter cela gruča kmetskih špeharjev. Razpravljalo se je v glavnem o prošnji kmetovalcev iz St. Janža, da bi se njihovi vnovčevalni zadugi dovolilo dovažanje že zaklanih svinj na mariborski trg ter da bi tržno nadzorstvo ne postopalo tako rigorozno pri vprašanju prodajnih stojnic. Zadeva se je razpravljala celo na banskem svetu in takrat so padli na mestno občino mariborsko občino, češ, da ovira kmetovalce pri vnovčevanju njihovih produktov. Ti občini so bili neupravičeni, ker občina sicer strogo pazi na izpolnjevanje higijskih predpisov, ker je njena dolžnost, da čuva nad zdravjem občanov, s tem pa ne ovira prodaje kmetskih produktov; izpolnjevanje morajo samo tozadevne predpise, ki so v skladu z osnovnimi higijskimi zahtevami. — Tako se je tudi na sobotni anketi odbila prošnja šentjanskih kmetovalcev, da bi se jim dovolilo uvažati zaklane in razkomadane svinje v mesto na trg. Pač lahko svinje doma koljejo in ne v mestni klavnici, kakor se je to doseglo zahtevalo, toda pripeljati jih morajo na trg cele ali vsaj v polovici komada, ne pa v posameznih kosih. Špeharsko vprašanje, ki je radi zahtev zainteresiranih kmetovalcev zelo zamotano, pa se bo še razpravljalo ter obravnavalo podrobneje v odseku, kakor tudi pred plenumom občinskega sveta.

Mariborske sportne zadeve. Preteklo nedeljo je spravlil novozapadli sneg Mariborčan od dvo-boj obeh rivalov SSK Maribora in SK Zelezničarja. Tekma se bo vršila v soboto 19. marca ob 16 na igrišču ISSK Maribora. — V nedeljo 20. marca pa morata oba kluba nastopiti v prvenstvenih tekmah izven Maribora in sicer ISSK Maribor v Ljubljani proti SK Iliriji, SK Zelezničar pa v Celju proti Atletikom. Ker sta obe tekmi važni in bosta zahtevali skrajnega napora vseh moštvenih sil, je po našem mnenju skrajno neprimerno in naravnost krivično, da morata oba kluba nastopati takoj drugi dan po težki prvenstveni tekmi in to še izven domačega mesta. Bilo bi vsekakor primernejše, da bi se vršila prvenstvena tekma med Mariborom in Zelezničarjem 24. aprila, ko sta obe moštvi prosti. Mislimo, da bi se dal doseči med LNP in obema imenovanim kluboma sporazum, da se tekma na Jožefovo preloži na predlagani čas, da bosta obe moštvi nastopili v nedeljo sveži.

Feliks Gradšnik, rojen 7. maja 1868, Sv. Peter pri Mariboru, se išče v važni zadevi ter se naproša, da se zgledni v trgovini Anton Podlaha, Maribor, Orožnova 8. Kdor pove točen naslov, dobi 100 Din nagrade.

Bolniška blagajna ljubljanskih mestnih namestencev sporoča, da bo redni letni občni zbor v četrtek, 17. marca 1932, ob 18 v dvorani mestnega načelstva.

Tuberkuloza — bela kuga je naslov predavanja, ki ga bo imel na XV. rednem prosvetnem večeru prosvetnega društva Trnovo v Ljubljani, v

društveni dvorani Karunova ul. 14. šef higijskega zavoda g. dr. Ivo Pire. Predavanje poljsanjuje tudi film. Vabimo vse dosegane obiskovalce prosvetnih večerov, kakor tudi ostalo občinstvo. Odbor.

Novi izsledki v Potočki zijaški na Olševci je naslov predavanja, ki ga bo imel g. prof. Srečko Brodar pod okriljem prirodnoznanstvene sekcije Muzejskega društva. Predavanje, ki ga bodo poslušale številne akioptične slike, bo danes ob 18 v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Ker bo v stilu ljudsko-univerzitetnih predavanj, so vabljeni ne samo člani in prijatelji društva, temveč sploh vsi, ki se zanimajo za raziskovanje naših krajev. Vstop prost.

Podpornemu društvu za gluhohe mla-dino je darovala gospa Marija Sekula znesek 100 Din v počastitev spomina blagopokojne ge. Ane dr. Merčunove. Iskrena hvala!

Pevski zbor Glasbene Matice. Drevi ob 20 skupna vaja vsega mešanega zbora.

Tramvaj podl žensko. Včeraj dopoldne se je pripetila na Tržaški cesti resna nesreča. Tram-

vajski voz je podl 26 letno služkinjo Metko Stanovnik iz Oraznove ulice 5. Stanovnikova si je pri padcu zlomila desno ključnico in je morala v bolnišnico.

Prijazen mož. Mnoge žene imajo v življenju res peklenko trpljenje. Včeraj je prišla v bolnišnico neka srednje stara žena z zlomljeno levo roko. Povedala je, da jo je mož tako grozovito pretepel, da ji je zlomil levo roko. Za zadevo se zanimala, kakor čujemo, tudi policija.

Dva nesrečna padca. Bolnišnica je včeraj sprejela 58 letno Ivanko Magajno, ženo upokojene-ga vlakovodje na Zalokarjevi vsti 10. Ta je padla doma tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. — 26 letni čevljarški pomočnik Franc Strniša iz Tržica je v Tržici padel in si zlomil levo nogo.

Beračica ranila dečka. V vasi Unce pri Rak-keku je neka neznanca beračica vrgla poleno v glavo 12 letnemu dečku Francu Simčiču, sinu posest-nika z Unce 75. Deček je močno ranjen v levo oko. Zakaj je beračica vrgla v dečka poleno, pa ta ni povedal. Sedaj se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

Maribor

V poravnavi. Poravnalno postopanje je bilo odprto na imovino Ivana Gombca, krojača, Maribor, Aleksandrova. Terjate je prijavil ob 13. aprila mariborskemu sodišču, poravnalni narok pa bo 18. aprila istotam ob 9. Aktivna znašaja 23.900 Din, pasiva pa 35.653 Din. Prezadolženec ponuja 40 odstotno kvoto v 12 enakih mesečnih obrokih.

Prekomejni promet prvih dveh mesecev. V januarju in februarju 1932 je prekorajšilo državno mejo preko Maribora skupno 21.725 oseb, od tega 8850 naših državljanov.

Ponovna licitacija za dobavo gramoza. Dne 2. aprila se bo vršila na okrajnem načelstvu v Mariboru ponovna licitacija za dobavo jesenskega in pomladanskega tolenega gramoza za redno vzdrževanje državnih cest. Točnejši pogoji so razvidni iz tozadevnega razpisa okrajnega tehničnega razdelka v Mariboru.

V likvidaciji je prešla »Prva mariborska to-varna metel in ščetk« — Norbert Minibek — družba z o. z. c., ker se je razdružila.

Iz konkurne in poravnalne kronike. Odpravljen je konkurz tvrdke »Mariborska konzerva v Mariboru«, lastnika Antona Mazorana, ker je vsa masa razdeljena. — Potrjena je poravnava med trgovcem Josipom Milinaričem, Glavni trg 17, in njegovimi upniki. Dosežena je 45 odstotna poravnava, plačljiva v 12 mesečnih zaporednih obrokih. — Poravnalno postopanje je uvedeno nad imovino Avgusta in Roze Hölbla, lesna trgovina in posestvo v St. Vidu pri Vuzenici.

Licitacija za javna dela v bolnišnici. Razpi-sana je ponovna II. javna licitacija za razna gradbe-na in instalacijska dela v mariborski bolnišnici. Vrhila se bo v skrajšanem roku 24. marca pri tehničnem razdelku okrajnega načelstva v Mariboru. Dela se bodo vršila na gospodarskem posloplju, stanovanjskem posloplju, delavnici itd, ter so proračunana na skupno vsoto Din 893.713.21.

Huda nesreča posestnika. V Vurmatu pri Selnici ob Dravi se je včeraj težko ponesrečil 64 let-ni posestnik Sebastian Smid. Na zeleni strmini je padel ter priletel tako hudo ob zmrazjena tla, da si je zlomil desno nogo. Nahaja se v bolnišnici.

Debrota je sirota. Istinitost tega pregovora je spoznal v nedeljo kočijaž Franc R., učitelj nekje v Studenici. Strečal je na vožnji v Maribor nekega neznanca, ki ga je bilo prosil, naj ga vza-me na voz. Kočijaž se ga je smilil ter ga naložil. Ko pa je pripeljal skozi Velirjasko ulico, se je ozrl nazaj v kočijo, pa ni bilo o neznanem pasazirju ne sluha ne duha. Za spomin pa je odesel s seboj še odedo za pokrivanje nog, vredno 200 Din. Kočijažu ni preostajalo drugega, kakor da je ustavil voz pri stražnici ter prijavil svojo smolo.

Smučarske nezgode. Letošnja smučska sezona je zahtevala že znatno število nesreč. V nedeljo je zadela nemila usoda skladiščnika Franca Pečarja iz Kopališke ulice. Pri smučanju je padel ter si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga z vozom na dom, naslednji dan pa so ga spravili v bolnišnico. — Za tremi ribniki se je ponesrečil pri smučanju znani naš umetnik slikar g. Ante Trstenjak. Zlomil si je pri padcu levo ključnico ter se je moral zateči v bolnišnico.

Radi rop pred velikim senatom. Veliki se-nat mariborskega okrožnega sodišča je sodil včeraj Janeza Kosija iz okolice Ljutomera radi hudodel-stva ropa. Izvršal je to dejanje po opisovanju ob-tožnice skupno s svojim bratom Feliksom v noči na 4. november 1931 na Kamenščaku. Janez in Fe-liks Kosi sta prišla k posestniku Ivanu Senčarju; našla sta tam posestnika Franca Herica iz Brano-slavecev, ki je prišel Senčarja obiskat ter se je v mraku odpravil domov. Pridružila sta se mu tudi Kosijeva, katerih pa Heric ni poznal. Šli so tako skupaj mirno kak kilometer od Senčarja, ko sta oba Kosija kakor dogovorjeno oba hkrati planila na Herica ter ga podrla na tla. Eden ga je zgrabil za vrat ter ga davil, da ni mogel kričati na pomoč, drugi pa mu je izlrgal iz žepa denarnico z vsebino 110 Din gotovine in hranilno knjižico, glasečo se na znesek 75 Din. Oba sta nato jedro pobegnila v goščavo, Heric pa je tudi prav tako nagloma bežal nazaj k Senčarju, pustiši na mestu napada svoj klohub in nekaj drobnarije, katere pri povratku tudi ni več našel. Senčar mu je povedal, da sta bila napadalec Kosijeva. Sledila je nato prijava in nedavno je bil Janez Kosi aretiran ter izročen so-dišču, dočim se nahaja njegov brat Feliks, ki se je udeležil kot pomagač roparskega napada, še ne-znano kje na svobodi. Janez Kosi je svoje dejanje odločno tajil, toda napadeni Heric je v njem spo-znal enega napadalec ter to prav tako z vso od-ločnostjo zatrjeval: Janez Kosi je bil obsojen na 18 mesecev robije ter štiriletno izgubo častnih dr-žavljanjskih pravic.

Plaj

Pregledovanje in žigosanje sodov. Mestno na-čelstvo razglša, da se vrši pregledovanje in žigo-sanje sodov pri plajski postaji za kontrolo sodov v mesecih april, majnik in junij 1932 in so za to uradovanje določeni naslednji dnevi: Meseca aprila dne 22., 23., 25., 27. in 28. Meseca maja dne 21., 23., 24., 25., 27.; meseca junija dne 20., 21., 22., 23. in 25.

Dravski most v Ptuju je že od nekdanj zelo važ-nega pomena, ker se razvija preko njega kot edi-nega prehodnega sredstva črez Dravo po dnevu in po noči ogromen promet. Naravna posledica je radi tega, da bi se most moral primerno konservirati in redno čistiti. Vidi se pa tamkaj polno snega in blata, tako da je včasih celo promet oviran. Dokaz, da se most nikoli ne čisti. Neglede na to, da je tako stanje neestetično ter da kvari lice, je most z blatom in snegom tudi preveč preobremenjen, kar zmanjša njegovo stabilnost in odporno silo. To priobčujemo radi splošne kritike prebivalstva in iz tujskoprometnih razlogov. Prizadeti faktorji naj torej potrebno ukredujejo, da se most vsaj enkrat na mesec čisti.

silne, strastne in vsestranske narave se odraža v njegovih »Izpovedih«. Zrasle so iz prave pesniške nje, silnosti njegovega doživljanja, s kakršno je občutil elastičnost božje milosti; iz entuziazma njegove lju-bezni se mu je užigala pesniška sila, iz bistre raz-umnosti je zajemal globino misli. Njegova rečtorska in splošna izobrazba mu je nudila bogato izrazno sredstvo čudovito tenkočutnega jezika, s kakršnim je mogel izraziti tudi najdramatičnejše odtenke svojih občutkov in čustev, s kakršnim je mogel nakazo-vati najgloblje probleme poigravaje se z nasprotji in primerami. Kakor mu je bila narava polna na-sprotij, mu tudi slog zelo rad sloni na antitezi, sem in tam pa na izredni skoraj aristokratski zgoščenosti.

Težka knjiga.

Zato brez olepšav povem: knjiga ni lahкотno berilo, ki bi ga bral samo v zabavo. Kdor hoče delo razumeti, ga bo moral brati z vso pozornostjo, bo moral veliko misliti ob njem. S tem je morda za marsikoga sklep storjen: ne maram knjige! Stoj, prijatelj, resno besedi!

Nihče bi ne smel odklanjati knjige zato, ker zahteva od njega, da misli ob njej. Ob današnji knjižni povodni smo se res tako pomehkužili, da beremo samo to, kar nam prija kar nas zabava. Ali vsaka stvar ima svoje mej. Trdim: vsak človek bi moral na leto prebrati vsaj eno obširnejšo knji-go, ob kateri mora res naporno misliti. To nujno zahteva naše duševno zdravje, da nam ob samem lahkem berilu moči ne usahnejo, da se nam duh drami in prebuj. V resnici te taka knjiga nepri-merno bolj izobrazi ko cela knjižnica lahkotnega čtiva, ki ti nima nič novega povedati. Kakšen užitek je imel sv. Avguštin, ko je z lahкoto razumel težko Aristotelove knjige, ko so vsi tožili nad njih nerazumljivostjo. Ob knjigah kakor so Avguštinove »Izpovedi«, si bo tudi sleherni izmed nas stopnje-vali svojo miselno zmoglost, da mu bodo tudi težka miselna dela sodobnosti lahko dostopna. Kdor si je osvojil miselno bogastvo te knjige, se je usposobil

da razpravlja o vseh najrazličnejših perečih vprašanjih sodobnosti.

Povsem zmotno pa bi bilo naziranje, kakor da je knjiga le za šolane ljudi, ne pa tudi za pre-prosteke kmetskega ali delovnega človeka. Bodimo si vendar enkrat odkriti. Šola pač res da nekaj po-zitivnega znanja, a resnična izobrazba je nevezana in je nima v zakupu šola. Med našimi preprostimi delavskimi in kmetskimi ljudmi je pogosto toliko razumnosti, miselne svežosti, duševne zrelosti, da je še med šolanimi izobraženci komaj najdeš. Pro-svetno delo zadnjih let, branje in samozobrazba so pri mnogih tako zelo probudili duha tudi pre-prostemu človeku, da sme brez strahu vzeti v roke tudi Avguštinove »Izpovedi«. Njim bo še prav po-sebej taka knjiga neusahljiv vir poglavljanja. Ne obupaj, če ti bo težka prvič, beri drugič, misli, vprašaj razgovori se s tovaršem in videl boš, ko-liko boš našel v njej. Tako duševno delo bo bogato nagajeno in čutil boš ob njem kako ti raste duš-evne sile ob branju. Zato naj nihče ne misli, da knjiga ni zanj. Knjiga je za vsakogar, kdor tako neuganano stremi po resnici in lepoti, kakor je hre-penel sv. Avguštin.

Sodobnost.

Naj ob koncu poudarim še eno veliko vrli-no te knjige: njeno neverjetno sodobnost. Ze nekaj stoletij ni bila potreba po religiozni obnovi tako živa kakor je zadnja desetletja. Vsi čutimo, da se je nekaj premaknilo v osnovah človeške družbe, vsi iščemo novih potov in podlag. Premnogim se je zablajala vera v krščanstvo, kakor da se je preži-velo, da je shiralo v svoji zunanji skorji. Kakor da ne brani v sebi več dovolj življenjske sile, da pre-snuje človeštvo in prenovi obličje zemlje. In vendar je bogoslovskatelstva danes več ko kdaj prej. Prav s tega razgleda je Avguštinova knjiga neverjetno sveža in sodobna. Mirno rečem, da ga nima sodob-nost tako strastnega bogoskatelja, kakor je bil ravno sv. Avguštin. Premnogim je danes uživanje mese-nosti v oviro pri njihovem iskanju, a bo komaj

komu bolj, kakor je bilo sv. Avguštinu. Ko se je ob Avguštinovem času podiral svet rimskega cesar-stva, niso bili nič manj veseli pogledi v bodočnost kakor danes, ko vsi čutimo nad sabo neizbežno katastrofo nečesa groznega. In vendar je sila krščanstva, kakor jo dihaajo »Izpovedi« prekrasila svet in pognala novo življenje. Prepričan sem, da bi ga Avguštinovo iskreno in dosledno krščanstvo moglo še enkrat. Prav s teh razgledov nam je knjiga danes še veliko pomembnejša.

Prevod.

O prevodu je bila na tem mestu že izrečena odlična sodba. Gotovo je eden izmed vzrokov, zakaj nismo dobili prevoda Avguštinovih »Izpovedi« že prej, ravno v tem, da je prestavljanje te knjige iz-redno težavno. Kadar je kak jezik zmogel, da do-stojno prevede to delo, tedaj je dosegel svoj popola izraz, svojo dovršenost in sme trditi, da je enako-vreden s tistimi, ki so v teku stoletij ustvarili naj-večje umetnine. In Slovenci smo dobili prevod, ki je po svoji izprženosti skoraj adevkaten izvorniku, po svoji ubranosti in zvenu pa naravnost pesniški. Ne francoski ne nemški ga ne dosegajo v nobenem pogledu. Mnogi prevodi so se največjim težavam ognili drugi so si pomagali z opisi, tretji so puščali nejasnosti v tekstu. Naš prevajalec g. A. Sovre pa si je hotel povsed na jasno, ponekod s kritičnim razmotiranjem izvornika, drugod z enakovredno zgodoeno mislijo in izrazom, da je izvorni povsed izčrpan. Zato nam bo prevod tudi slovenska knji-ževna vrednota.

J. Solar.

Opomba: »Slovenec« bo prinesel iz »Izpovedi« še nekaj prav značilnih odlomkov v Sovrečovem prevodu; po teh bodo vsi, ki se za Avguštinu zani-majo, res lahko presodili odličnost vsebine in pre-voa. — Opozorjamo, da bodo vsi izvodi tiskani na finem papirju, dvobarvno (rdeče in črno), vezani v platno in stane vsak v subskripciji za člane in nečlane Mohorjeve — samo 75 Din. Po subskripciji preostali izvodi bodo znatno višje cene.

Dnevna kronika

Nudimo Vam 75 nagrad

Posiljanje glasovnic za naš razpis nagrad sme trajati le do včeršnje petka 18. marca. Pozneje došli glasovnice ne bomo mogli vpoštovati. V interesu vsakega bralca ali bralke je, da nam glasovnice čimprej pošlje!

Med bralce, ki nam bodo poslali glasovnice, bomo razdelili 75 nagrad, od katerih znaša prva celih 3000 Din!

Koledar

Torek, 15. marca: Klemen Marija Dvořák, spoznavalec; Ludovika Marillac, blažena. Prvi kratec ob 13.41. Herschel napoveduje dež in mrzlo vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla učiteljica Marijana Auman, stara 80 let. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne iz splošne bolnice. Svetila ji večna luč!

Osebnosti

— Promocija. Na univerzi v Monakovem je promovirala za doktorja med. dent. gđ. Bogica Pogačnik, hčerka primarija dr. Pogačnika v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

— Z odliko je diplomiral na tehniški visoki šoli v Pragi g. Vladimir R o v š e k, sin uglednega ljubljanskega fotografa. Naše čestitke!

— Iz odvetniške zbornice. Bivši okrajni inšpektor v Mariboru, dr. Schaubach, ki je bil pred kratkim upokojen, je bil pri odvetniški zbornici v Ljubljani vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Mariboru.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni na službo sanitetnemu referentu poveljstva III. armijske oblasti sanitetni podpolkovnik dr. Rado Šober; na službo v kemijski oddelki vojaškega zavoda glavne voj. bolnice lekarniški poročnik Vilim Bergman; na službo na kr. brod »Dalmacija« poročnik korvete Josip Dujmovič; na službo na kr. brod »Galeb« poročnik fregate Savo Salmić in rez. sanitetnega in lekarniškega majorja za leto 1931-32 intendanski major Ivan Fanc.

— Izpit so napravili: za čin aktivnega pehotnega podporočnika narednika Alojz Bernard in Vladimir Černič; za čin aktivnega topniškega podporočnika narednika Vekoslav Jurčević in za aktivnega voj. pisarja IV. razreda narednika vodnika Franjo Čvilk in Jaroslav Vlček.

— Upokojen je uradnik VIII. položajne skupine Evgen Čotič.

— Sprememba rodbinskega imena. Kraljevska banka uprava dravske banovine v Ljubljani je dovolila Aleksandru Burmasu, pristojnemu v Ljubljano, izpremembo rodbinskega imena Burmas v Burmazovič. Ta izprememba rodbinskega imena velja tudi za njegovo zakonsko ženo Olgo, rojeno Mirjanič.

Cerkveni vestnik

Na praznik sv. Jožefa bo v karmelski cerkvi na Selju pri Ljubljani ob 6.45 tiha sv. maša, ob 7.30 slovesna sv. maša, ob 16 pridiga in pete liturgije.

Ostale vesti

— Nadprodukcija učiteljskega narajanja in zasebno žensko učiteljske. V zadnji številki Učiteljskega tovariša z dne 10. marca razpravlja neki članek o obliki učiteljskega narajanja, ki naj se odpravi s tem, da naj se ukinejo zasebna ženska učiteljska. Pri tem misli na zasebno žensko učiteljsko šolskih sester v Mariboru in uršulinsko v Ljubljani. Ukinitve teh učiteljskih utemeljuje tudi s trditvijo, da zasebna učiteljska ne morejo vzgajati tako v državnem in narodnem duhu, kakor je v današnjih razmerah potrebno. Priznava članarkar, da obstaja precej problem nadprodukcije učiteljskega narajanja, odločno pa odklanja njegova obkroževanja glede zasebnih učiteljskih in njegove predloge, da se ukinejo. Obe redovniški učiteljski ravnotaki vzgajajo za državno in narodno misel, kakor državna. Redovne učiteljice so vzrasle iz naroda in živijo z narodom. V narodnem duhu znajo vzgajati močnejše bolj nego ljudstvu odujen liberalni učitelj, ker poznajo in ljubijo verno narodno dušo. Osnovno pedagoško načelo udi, da le kdor živi z narodom in njegovo psiho, zna tudi to narodno dušo oblikovati. Vprašanje nadprodukcije učiteljskega narajanja se torej ne sme reševati s tem, da se ukinejo preizkušeni in ugledni stari vzgojni zavodi. Če se že mora kaj ukiniti, naj se ukinejo zavodi, ki so pozneje nastali in ki državi nakladajo težka finančna bremena. To pa niso zavodi šolskih sester, ki se sami vzdržujejo. Pa morda niti državnih zavodov ni treba ukiniti. Obilni učiteljski narajanje se bo znatno zmanjšal, ako se odpravijo vzporednice na državnih ženskih učiteljskih, ki so prava vališča nadprodukcije. Učiteljska naj ostanejo, omeji se naj le število gojenk in se sprejme v obstoječa učiteljska le najboljše, ki imajo veselje za učiteljski poklic. S tem bo nadprodukcija samoposelji izginila.

— K anketi o krizi in brezposelnosti. V »Ponedeljek Slovenec« z dne 14. t. m. je bilo priobčeno poročilo »Anketa o krizi in brezposelnosti«. Na anketi, ki jo je sklical Delavska zbornica v Ljubljani glede položaja naše težke železne industrije in brezposelnosti, ni govoril Josko Rozman kot zastopnik guštanjkih delavcev, marveč kot strokovni tajnik kovinarjev in zastopnik Jug. Strojne zveze, katero je na tej anketi tudi zastopal.

— Novo telefonske proge. Prometno ministrstvo je odobrilo, da se vzpostavi telefonski promet na sledečih progah: Slovenska Bistrica z vsemi mesti v Nemčiji dalje Split—Milano, Beograd—Ljubljana (Češkoslovaška) in Novi Padej z vsemi mesti v Svici. Telefonske pristojbine so razvidne iz priloge Službenih novih št. 58 od 12. marca t. l.

— Zadruga stavbenikov za Dravsko bonovino v Ljubljani ni sprejela na obnem zboru dne 7. marca 1932 nobene resolucije, v kateri zahtevajo stavbeniki osnove posebnih zbornice stavbenikov po vzoru nemške »Baumeisterkammer«, kakor Vam je bilo to poročano. Pač pa je eden zadrugnih članov izrazil željo po graditeljski zbornici, vendar pa v okviru Zbornice za TOI, tako n. pr. kakor je inženjerska zbornica, katere člani so tudi še v Zbornici za TOI zastopani. Ivan Bricej, načelnik.

— Kramarski in živinski sejem v Zagorju ob Savi bo na evetni četrtlet t. l. to je 17. marca.

— Trsko predstojništvo v Žužemberku naznanja, da bo živinski sejem letos v sredo, dne 23. marca, ne pa na evetno soboto.

— Uradni dan okrajnega gremija trgovcev v Celju za člane trgovce v rogaskem sodnem okraju bo v torek, dne 15. marca v Rogatcu v posebni sobi kavarne gosp. Sporna od 9—12 predpoldne. Načelstvo.

— Detelovi zbrani spisi so za nas važni in zanimivi z literarno zgodovinskega pogleda in tudi zaradi vsebine. Njegovo zbrano delo v redakciji

prof. Jakoba Šolarja je važen dogodek. Založnica Mohorjeve družbe v Celju vabi na subskripcijo, ki bo trajala do 15. aprila. 504 strani obsegajoča knjiga, na lepem papirju tiskana in v platno vezana stane le 75 Din. Za naročilo zadostna doplnica z natančnim naslovom. — Za Ljubljano posreduje subskripcijo »Nova založba«, kjer si subskribenti v oknu lahko ogledajo knjigo, jo naroče in tudi brez poštnine dobe.

— Domače velikonočne razglednice. Dolgo vrsto let smo bili navezani zgolj na tuj uvoz velikonočnih razglednic, ki so vse bile v judovskem duhu, kar so zadostno nakazovali vedno in povsod se pojavljajoči zajčki, ki v našem narodnem običaju in velikonočnem obredu ne najdejo niti najmanjšega prostora. Kasneje so prišla nekatera domača grafična dela, ki so se na razglednicah dobro uveljavila in letos smo dobili prve razglednice fotografije. Fotomontaže zadnje je izdelal foto-amater in grafik g. Kočjančič. Montaže so izredno uspele in so prav ljubke. Doslej je izšla serija šestih razglednic. Cena zanje ni visoka, dati so razglednice pristne fotografije, saj stane kos le 1.50 Din.

— Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravnega »Franz-Josef grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef vodo zginita zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. »Franz-Josef grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Javna zahvala. Kakor je svoj čas poročal »Slovenec«, mi je v poletju pogorela hiša in gospodarsko poslopje. Dobri ljudje so mi pomagali, da sem mogel na novo pokriti hišo in si postaviti malo poslopje. Vsem dobrotnikom se danes najlepše zahvaljujem, zakaj brez njih pomoči bi nikoli več ne imel lastne strehe. Zavarovan sem bil namreč le za 600 Din. — Kakor hitro sem pokril hišo in zgradil poslopje, sem takoj mislil na zavarovanje. V ta namen sem se obrnil na Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, pri kateri sem zavaroval vsa poslopja za 18.000 Din.

Pred desetimi dnevi pa me je ponovno zadela nesreča in mi je pri belem dnevu vnovič pogorela hiša in poslopje, le švinjaki in kozolce so mi ostali. Bil sem že čisto obupan, ker so nekateri dejali, da mi bo zavarovalnica izplačala le kako malenkost, ker je skoraj vse travmoje še ostalo, dasi nerabno in ožgano in da zavarovalnice take ogroge vse ocenijo in potem odračunajo. Kljub temu, da sem Vzajemni zavarovalnici plačal le prvo premijo v znesku okrog 100 Din, mi je že v prvem tednu po požaru izplačala celotno zavarovalnino brez vsakih odbitkov, tako do bom z lahkoto postavil enaka poslopja, kakor sem jih imel poprej. To postopanje Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani me je tako razveselilo, da se ji moram za njeno plemenito dejanje javno zahvaliti in se ji na tem mestu pristočno zahvaljujem in vsakemu tople priporočam, zlasti ker je na lgu pogorelo pred par meseci gospodarsko poslopje Šviglju Antonu, kateremu je Vzajemna zavarovalnica istotako brez oklevanja izplačala celo zavarovalnino. — Ig. 6. marca 1932. Avanco Franc, čevljar.

— Utolil je v Starem Pračnu pri Sisku najbogatejši tamkajšnji kmet, 80 letni Ivan Gruica. Kakor navadno vsako jutro je tudi preteklo soboto vodil goske na vodo. Ko je goske že spravil na svoje mesto, je sedel v čolnici in počasi veslal proti domu. Pod vasjo je pristal ob bregu in v hipu, ko je hotel stopiti iz čolna na breg, mu je spodrsnilo in padel je v vodo, iz katere se ni več pokazal, ker ni znal plavati. Ribiči iščejo njegovo truplo, ki ga pa doslej še niso našli.

— Podgane se spravile nad mrljico. V zagrebški tovarni Sila se je po nesreči zastopil z ogljikovim oksidom delavec Josip Mesič. Ko je ležal mrtve, so se prilepe podgane in mu tako razgrize obraz, da so najprej mislili, da je Mesič kdo ubil. Šele sodna obdukcija trupa je dognala pravi vzrok smrti.

— Umor iz pohlepa po denarju. V Daruvar se je nedavno vrnil iz Amerike Tošo Gavrilović. Prinesel je s seboj precej denarja. Doma je začel špekulirati, zaradi česar so ga mnogi zasovražili. Preteklo soboto ponoči je naenkrat začel klicati na pomoč. Ko so prihiteli sosede, so ga našli v kuhinji umirajočega. Na glavi so mu zvale štiri globoke rane, zadane s sekuro. O morilcu ni nobenega sledu, našli so samo okrvavljeno sekuro, ki jo je morilec vržl čez sosedov plot.

— Mlinarjev Janez ali »Teharski plemič«, zgodovinsko-narodna igra s petjem, sestavljena po znani Kočvarjevi povesti istega imena, se sedaj dobi pri avtorju igre g. Vinku Pivcu, kaplanu v Selnici ob Dravi. Cena izdova 40 Din. Uporizritev igre se dovoli tistemu, ki naroči vsaj en izvod pri avtorju in plača 50 Din tantjeme za vse uprizoritve obenem. Večjih odrom jo tople priporočamo!

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča:

Baudrand S. J.: Die innerliche Seele. Wegweiser zum wahren Leben in Christo. 189 strani, vezano Din 45. — Breitenstein Eug. Dr. P.: St. Joseph Monat. Zum Gebrauche für Ordensleute, Priester und Priesteramtskandidaten. 128 strani, vezano Din 18. — Faustmann K. Prof.: Veni Sancte Spiritus! Zweimal Sieben Reden und Vorträge zu Ehren des Heiligen Geistes. 112 strani, vezano Din 42. — Fiedler E.: Allerhand Volk im Gottesreich. Zeitgemässe Gedanken zu den Sonntags- und Festtagspredigten. 234 strani, vezano Din 82.50. — Lierert K. P.: Der moderne Redner. Eine Einführung in die Redekunst nebst einer kurzen Geschichte der Beredsamkeit und einer Sammlung vollständiger Reden aus neuester Zeit. 401 strani, vezano Din 92. — Marmion-Spiegel: Sponsa Verbi. Die Seele als Braut Christi. 107 strani, vezano Din 35. — Nütges J. P.: Casti Conubii. Sechzehn Predigtenwörter über die christliche Ehe nach dem Rundschreiben Pius XI. 187 strani, vezano Din 54. — Parsch P.: Das Jahr des Heiles. Klosterneuburger Liturgiekalender. Band II.: Ostertell. 728 strani, vezano z direktorijem Din 70.50. — Schneider H.: Modernes Leben im Lichte des Glaubens. 78 strani, vezano Din 33. — Spirago F. Prof.: Neue Predigten. Teil I: 158 strani, Teil II: 230 strani, vezano Din 46. — Wihbelt A. Dr.: Frohe Botschaft. Homilien. Band III: Die Feiertage. 189 strani, vezano Din 57.

Krvav spor zaradi lopate

Ljubljana, 14. marca.

Mestni delave v splošnem v lepi slogi kidajo zadnje dni zapadli sneg. Vendar pa je med njimi prišlo danes dopoldne do ogorčenega spora v vezi mesnega magistrata. Predmet spora je bil zelo tehten in važen, slo je namreč, kdo med njimi bo imel boljšo lopato. V sporu se je eden od njih tako razgrej, da je udaril svojega tovariša, ki mu je hotel odvzeti boljšo lopato, prav s to lopato po glavi. Napadeni delavec, 26 letni Alojzij Bitežnik z Brda 68, se je takoj zgredil nezavesten na tla, iz rane na glavi, kjer je imel prebito črepinjo, pa se mu je vliel curek krvi. Z magistrata so telefonirali po reševalni avto, ki je Bitežnika prepeljal v Bolnišnico. Napadalec je hotel po dejanju zbežati, tekel pa je točno v tisto smer, kjer ga je čakal stražnik in mu tako kar sam padel v naročje. Stražnik je rabičnega delavca aretiral in ga odvedel v zapor. Bitežnikovo stanje ni nevarno.

Celje

— Nesreča pri požaru. V javno bolnišnico so pripeljali 57-letno preužitkarico Katarino Ivičevico iz Paborška v občini Humo ob Sotli. V torek, 8. t. m., zvečer je začela goriti hiša. Pri reševanju se je udeleževala tudi ona. Ko je odnašala iz stanovanjske sobe razne predmete na prosto, se je nenadoma udrl goreči strop ter se vsul nanjo in jo podrl na tla. Pri tem je zadobila hude opekline in težke poškodbe po celem telesu. Njeno stanje je zelo kritično, zlasti ker je tako dolgo niso spravili v bolnišnico.

— Smrtna kosa. V vojaški bolnišnici je umrl v soboto, 12. t. m. v starosti 20 let, podnarednik 39. pešpolka v Celju Stanislav Vladimir. — Umrlu blag spomin, žalujočim preostalom pa naše iskreno sožalje.

— Mestno parno in kadno kopališče javlja, da bo kopališče v prihodnjem tednu pred prazniki odprto v času od 21. do 26. t. m. cel dan.

— Ogenj v Westenovi vili. V nedeljo, 13. t. m. ob štirih popoldne je bila celjska požarna bramba pozvana v Westenovo vilo na Miklavževem hribu zaradi nekega manjšega požara. Ker je bila peč v sobi preveč zakurjena, se je vnel strop nad sobo. Ko je prišla požarna bramba na lice mesta, niso mogli gasilci na drug način obvladati ognja, kakor da so ves strop razdrli in se nato lotili gašenja. Vkljub majhnemu obsegu ognja so se morali tri ure trdno boriti, da so požar pogasili. Okrog 7 zvečer so se nato vrnili gasilci domov na zaslužen večer. Lastnik vile ima škodo okrog 5000 Din, ki je pa vsa krita z zavarovalnino.

— Smuški tek na Celjski koči. Prireditev smuškega teka za prvenstvo juniorjev SPD Celje se je vršila v nedeljo, 13. t. m. pri Celjski koči ob ugodnih snežnih prilikah. Dan je bil solnčen in brez vetra. Približno 9 km dolga proga je tekla od Celjske kočice okrog Tovsta in po grebenih do mestnega gozda s povratkom k Celjski koči, kjer je bil cilj. Tekovalo je vsega skupaj 15 smučarjev. Prvenstvo si je izvojeval Mejavšek Mirko (44 minut, 8 sekund), potem je prišel na cilj v času 44.20 Filáč Karl, Inkret Polo 44.47 Majer Günter 46.46 in Goršek Emil 47.19. Darila so bila par smučk, smučarske palice in drugi praktični smučarski predmeti in poleg tega so dobili prvi štirje še lepe diplome.

Murska Sobota

Lep zaključek kmetijsko-nadaljevalne šole. Da se s primernim postopanjem da zelo mnogo doseči tudi pri tistih kmetovalcih, ki so sveto navdušeni samo za to, kar so delali pračete in stari očetje ter so nekaki sovražniki vseh »novotarij«, je jasno pokazala kmetijsko-nadaljevalna šola v Krogu, ki se je sedaj na zelo slovesen način zaključila. Ta šola je pod vodstvom g. šolskega upravitelja B. Horvata dosegla tako uspehe in je vzbudila pri vseh občanih tako zanimanje, da je nekaj izrednega. Vse to je sad nesebičnega zanimanja g. šolskega upravitelja, ki ni gledal na to, koliko bo zaslužil, marveč na to, kako bi vzbudil čim večje zanimanje in je zato tudi g. upravitelja iz Bakovec in s Tišine povabil za predavatelja. Zaključek je bil prava manifestacija dela za pospeševanje kmetijskega dela. Učenci so nastopili pred javnostjo z bogatim sporedom. Popoldne so šolarjem pokazali, kar so se naučili v istih klopih, v katerih tudi oni trgojo hlače. Uporizorili so dve primerni igri. Zvečer pa je bila prireditev za odrasle. Na sporedu so bile pevske točke, dva igri in tamburiranje. En učence pa je v lepem govoru podal poročilo o delovanju šole. Prireditev je bila izredno dobro obiskana. Velika šolska soba je bila nabito polna, tako da se ljudje skoraj gibati niso mogli. Navzoči so bili tudi: g. šol. nadzornik iz Sobote, učiteljstvo s Tišine in g. šol. upravitelj iz Bakovec. Kakor smo že omenili, je šola dosegla velike uspehe. Eden največjih je ta, da bodo ljudje znali pravilno pojmovati pomen kmetijsko-nadaljevalnih šol.

Kamnik

Več luči! V poslopju železniškega nakladališča na Grabnu še vedno svetijo s smrdljivimi petrolejkami, čeprav je električna napeljava komaj par korakov daleč. Na nakladališču vlada zvečer prava egiptovska tema in ni, ki morajo v večernih urah nakladati vagoni, si morajo sami svetiti pri delu. Seveda tudi ta razsvetljava ne zaleže dosti. Upravičen je klic vseh prizadetih, da se temu čimprej odpravimo.

Pregled motornih vozil za Kamnik in okolico bo 23. t. m. ob 9.30 pred mehanično delavnico Kregar in Fajdiga na Grabnu.

Metlika

Prosvetno društvo v Metliki zapečatenost. V soboto 12. marca ob pol 11 je prišla komisija od okrajnega glavarstva — ki je bilo v Metliki lani ustanovljena — in je zapečatila spodnjo dvorano v hiši Hranilnice in posojilnice, kjer je bil lokal »Prosvetnega društva v Metliki« in društvena knjižnica. Društvo je obtoženo, da se je pod njegovim okriljem gojila telovadba.

O svetem Gregorju, ko ptiki se ženijo — — — Lepo svatbo imajo letos. Se lepše jim je miza pogrnjena. Niti od miz jim nič teči moglo ni, ker je burja vso vlogo popila in vedno naprej sneženi pri debelila. Toliko enega prav zares ne pomni cel rod, ki sedaj prebiva po naši »belli deželi«.

Marija sedem žalosti. To je praznik Trifarske Marije. Za marsikoga je cvetni petek dan tolažbe, ker žalost Marijina je nam v rešenje. Cvetni petek je pri Treh farah velikonočno spovedovanje. Dana je vsem ugodna prilika, da svojo butaro odvale. Marsikomu je tudi to neprijetno, pa potem, ko je butara proč, se pa le prijetno oddahne. In tudi to nekaj velja, da se ne bo treba riniti, ker bo spovednikov dovolj in bo gotovo lahko vsak na vrsto prišel. Nekateri so seveda tudi taki, da nalašč tak čas gredo, ko je drugih preveč, da imajo potem izgovor, toda pred Bogom tak izgovor nič ne velja. Torej ne pozabi! Na cvetni petek 18. marca!

Vlažno vreme

poveča nevarnost prehlada. Pred nevarnostjo okuženja Vas čuvajo okusne

Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena mallega zavitka Din 8.—, velikega zavitka Din 15.—.

St. Peter pri Nov. mestu

Nov grob. Za Kukmanovo Ivanko, 23 letno mladeno iz Lešnice je bil skopan. V novomeški ženski bolnišnici je zatisnila svoje oči, pokopana pa je bila v St. Petru, ker so starši tako želeli. V nedeljo teden je pokojna Ivanka pospremila domov Florjanci Pepco, kakor je bilo to že v »Slovenec« poročano, in ji tako resila mlado življenje. Se je pa pri tem sama prehladila, drugo jutro pa ni mogla več stati — imela je pljučnico, ki ji je tudi pretrgala nit življenja.

Dam — da... Dam dobro vino, daš za znamenje zdravo seno. Pri nas je vina, in sicer, dobrega vina, dovolj, krme pa že marsikje primanjkuje in kakor kaže vreme in napovedujejo vremenski predroki, še ne bo ta ko brz pomladi, bo zato krme še bolj primanjkovalo. Drugod, okrog Logatca in Vrhnike, imajo pa krme dovolj, pa nič vina. Pijejo ga pa tudi, če ga imajo. Za denar se res sicer vse dobi, pa to je ravno, ker denarja ni. In zato se bomo morali menda res še povrniti v one stare čase, ko se je kupovalo in prodajalo vse v zameno. Tako smo jo tudi pri nas pogrnili: kaj če bi za vino dobili seno. Šlo je. Prve kumpje so bile sklenjene v zadovoljnost obeh strank in upamo, da se bodo podobni trgovski stiki še bolj poživili tudi za druge predmete. Tudi to je reševanje gospodarske krize.

Pragersko. Prvega škorec smo zagledali pri Pragerskem dne 11. t. m. popoldne. Ni sedel na lipovo vejo ter veselo zaživljal po stari navadi prejšnjih let v pozdrav prihajajoči pomladi, temveč prišel je pred okno ter pogledal v stanovanje, potem pa odletel proti kleti, kjer se je skrtil pred snežnim drobnim metelom pod krmo. Smili se je nam revček. Kako radi bi mu mi zaživljali ter ga v tolažbo povabili na malo toplo južino...

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Torek, 15. marca: Zaprtio.
Sreda, 16. marca: JUBILEJ. Red G.

Opera.

Začetek ob 20.

Torek, 15. marca: ROBINZONADA. Red E.
Sreda, 16. marca: MEDEA. MASKA RDEČE SMRTI, DANDIN V VICAH. Red A.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Torek, 15. marca, ob 20: RADIKALNA KURA. Ab. C. Gostovanje g. J. Daneša, člana ljubljanske drame. Zadnjič. Dramske cene.
Sreda, 16. marca: Zaprtio.
Četrtek, 17. marca: TRIJE VASKI SVETNIKI. B.

Naše dijaštvo

J. k. a. d. »Danica« ima drevi ob osmih v društvenem lokalni svoj redni semestralni občni zbor. Za člane udeležba obvezna! Člani bratskih društev vabljeni. — Odbor.

Iz društvenega življenja

Godbeno društvo Domžale uprizori v nedeljo, dne 20. marca 1932 v svojem domu v Domžalah igro s petjem v sedmih slikah: »Čarški selc. Po povesti Jules Vernea napisal Ivan Redenski. Začetek točno ob 15. Pri prireditvi sodeluje društveni orkester.

Prosvetno društvo v St. Jakobu ob Savi priredi na evetno nedeljo igro »Miklova Zalaz. Vsi vljudno vabljeni.

Pogrebna bratovščina sv. Jožefa naznanja svojim članom, da se vrši občni zbor bratovščine dne 19. marca, na praznik sv. Jožefa, ob petih popoldne v hiši na Kongresnem trgu 2, pritrilje, desno. — Odbor.

Polzvedovanje

Črna pes, dolgodlakast z rjavimi nogami, lisjake velikeosti, je zastopal pri Pragerskem. Naj se lastnik oglasi, ker je zadeva zagonetna. Več v trgovini g. Repnik. Vse brezplačno.

Izgubil se je pes ovčje pasme, ki sliši na ime »Vusic. Najditejla nagradim. Megler, Kolodvorska ulica 11, Ljubljana.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, dne 15. marca: 11.30 Šolska ura: Moje potovanje po Bretonski (gđ. Hafner Kristina). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Otroški kotiček (gđ. Vencjova). — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. — 19.30 Dr. F. Stele: Glavne razvojne faze v umetniški zgodovini. — 20.00 Dr. Veber: Eksper. fonetični studij. — 20.30 Prenos iz Zagreba.

Sreda, 16. marca: 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Mladinska ura: Zbor Mestne ženske realne gimnazije — 18.30 G. dr. Reya: Morje — 19.00 G. vseuč. prof. dr. Preobraženski: Ruščina — 19.30 Literarna ura: Levstikov zbrani spisi (Fr. Vodnik) — 20.00 Prenos iz Prage.

Drugi programi

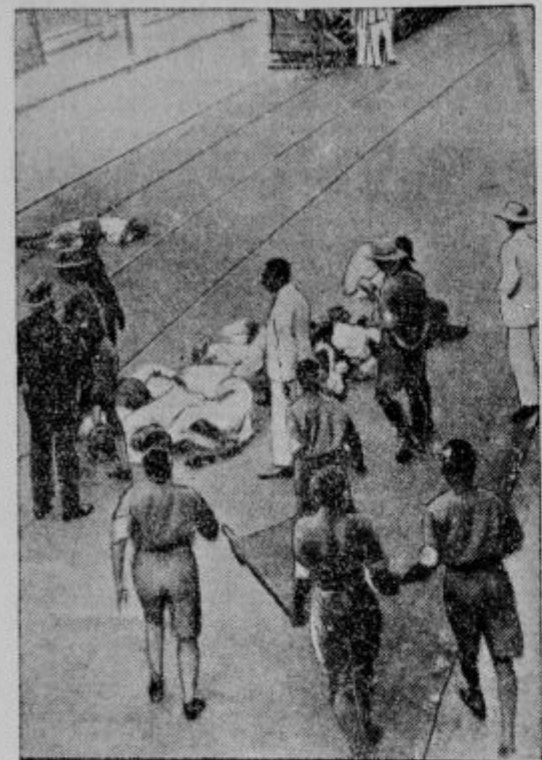
Sreda, 16. marca:

Budapest: 12.05 Radio kvintet — 18.00 Ciganska glasba — 19.00 Nabožna glasba — 20.30 Operni prenos — 22.15 Radio kvartet — 22.15 Plesna glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert — 20.00 Pester večer — 22.15 Plesna glasba. — Praga: 19.20 Akordeon — 20.00 Koncert češke Filharmonije. — Lahegenberg: 13.00 Opoldanski koncert — 20.00 Pester večer — Plesna glasba. — Rim: 12.45 Vokalni in instr. koncert — 20.45 Operni prenos. — Beograd: 12.05 Radio orkester — 20.00 Narodne pesmi — 20.30 Večerni koncert — 21.05 Jazz — 21.25 Violinski koncert. — Stuttgart: 12.35 Zabavni koncert — 20.00 Simfonični koncert — 20.30 Pesmi. — Barcelona: 19.00 Trio — 21.05 Radio orkester — 22.15 Prenos iz kavarne. — Milano: 11.15 Pesta glasba — 13.01 Orkestralni koncert — 21.00 Operni prenos. — Zagreb: 12.30 Plošče — 20.00 Praga — 22.00 Plesna glasba. — Mor. Ostrava: 11.00 Dopoldanski koncert — 18.25 Komorna glasba — 19.00 Praga. — Trst: 13.00 Radio kvintet — 19.05 Radio kvintet — 20.45 Komedija, orkestralni koncert.

Smešnice in življenje

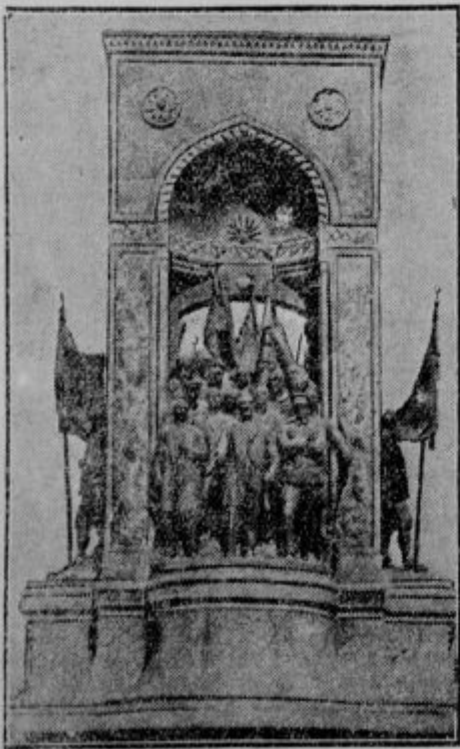
Krilatice, ki jih srečamo vsak dan, so po večini delo neznane avtorja. Razen izvirnih svežih smešnic slišimo večkrat obrabljene, stare, samo za silo prirojene trenutke. A zgodovinar vestno beleži in skrbno nabira slično drobno gradivo. Muhasta enodnevica mu včasih več pove o duhu časa kakor vse številke in razvidnice. Vzemimo n. pr., da je poklical tak milijonar znanega arhitekta v svojo bogato vilo. Arhitekt je vstopil v gospodarjevo veli-

— Niž za to. Vsa pomembnost smešnice je v tem, da je realnejša od življenja samega. Kot njegov zgoščen izraz postaja simbolična in vsebuje brdiko obsodbo obupnih razmer. Zato je trdil Schiller, da pomeni anekdota bistvo vse zgodovine: — Die Geschichte ist nur ein Magazin für meine Phantasie. — Še več: neusmiljeno življenje večkrat nadkriljuje vse izmišljene zgodbe. Tako so pripovedovali na Ruskem o Čičerinovi zmagi v Zenevi. Pri kosilu je pravil Briandu in Macdonaldu o sijajnih pravičljivih uspehih Stalinove agrarne reforme. — Vse to je jako zanimivo, — je pripomnil Macdonald, — tudi jaz sem socialist. A ne morem verjeti, da bi kdaj žrtvovali britski kmetje državi brez odškodnine vso grudo. Kako ste jih vi prepričali o potrebnosti razlastitve njih zemljišč? — »Da, povejte kako?« se je zanimal Briand. — Tudi francoski kmetje bi nedvomno strmoglavili vsako vlado, če bi jim vzeli zemljo. — Kako? — se je nasmehnil Čičerin in povabil hotelskega mačka, ki se je sukal okoli mize. — Poskusiti navaditi tega mačka jesti gorčico in takoj bosta razumela skrivnost! — Macdonald je namazal gorčico na kos pečenke in ga vrgel mačku. Briand je hotel mačku z gorčico namazati gobec. A maček je nevoljno povohal pečenko, ne da bi jo pokusil, in Briandu opraskal roko. Zdaj je Čičerin mačka sunkoma dvignil v zrak in ga z gorčico namazal pod repom. Maček je zavpil. Čim so ga spustili na tla, se je zvil v klobčič in do zadnjega polizal vso gorčico. — No, vidita, — se je zmagovalno nasmehnil Čičerin, — sredstva so povsod ista, a samo mi smo vedeli, kako je treba kmeta zagrabit, da bi se sprijaznil z reformo! — To je smešnica. A pred kratkim so prinesli moskovski listi med dnevnimi novicami resnično kratko poročilo o zanemarijenem starem pijancu, ki ga je ponoči zaprl milicnik, ker je hotel prespati na klopi v mestnem parku. Legitimiral se je kot nekdanji zunanji komisar Čičerin. Zameril se je maščevalnemu Stalinu, izgubil stanovanje in službo ter ostal na cesti. To je vse plačilo, ki ga je prejel za dolgo zvesto službo, da si je komunizmu na ljubo zatajil lasno preteklost ter ogorčeno zavrnil staro sorodnico, ki ga je milo prosila, da bi jo rešil iz ječe. Življenje samo ustvarja neusmiljeno smešnico, ne da bi se zmenilo za osebno tragiko.

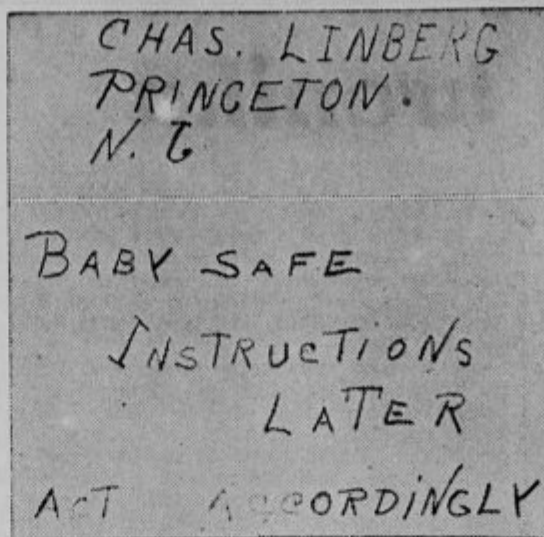

Krvavi nemiri na vseindskem kongresu v Bombaju. V vseh indskih mestih so se vršila velika zborovanja proti angleškemu tiranstvu. Posebno krvavi so bili spopadi v Bombaju, kjer je policija poskušala zatreti manifestacije z vsemi sredstvi. Aretirali so vse voditelje. Ko so Indci poskušali rešiti svoje voditelje, je prišlo do krvavega spopada.

kansko sobo, zagledal sliko nad pisalno mizo in zaklical: »O, moj Bog! Kako lep Gainsborough! Kje ste ga dobili?« — Gospodar je odgovoril: »Res je lep. A vi imate izvrstne oči, ker ste od praga zagledali napis. Mislim sem, da ni mogoče spoznati delo znanega angleškega slikarja drugače kakor pa na posebnih tablicah izklesanem imenu z letnico.« — To je resničen dogodek, ki ga beleži O. Brackett v zgodovini britskega stavbarstva. Še en primer. Domisljavi pisatelj sedi v kavarni ob jezeru v številni damski družbi, nenadno prebledi in zleze pod mizo. — »Kaj vam je?« — so ga vprašale presenečene občudovalke. — Ah, to je neznosno. Živci so mi odpovedali. Vsak dan me hočejo fotografirati. Vidite tu dva mladeniča z aparatom... — Ena izmed dam je pohitela tja in ljubitelje prosila, da bi bili obzirnejši do znanega pisatelja. A fotograf je začudeno odgovoril: — Ne razumem vas. Kateri pisatelj? Tega gospoda sploh ne poznam. Hotela sva fotografirati sama ona dva oslička z otroki. — Tudi ta dogodek je resničen. Lani ga je doživel napolkomunistični dramaturg Ernst Toller, avtor »Razdiralcev strojeva«. Obe navedeni zgodbi sta preveč osebni, da bi bili pravi smešnici. Tenkoslušen čitatelj bo vedno lahko ločil resnico od šale. Prave anekdote, dragocene podatke za sedanjo psihologijo, bomo našli pred vsem na Ruskem, kjer je podjarmila neizprošna cenzura slehernu pisateljstvo. Male smešnice brez avtorja so zadnji in edini protest. Na sovjetskih bankovcih je zapisana njih zlata (seveda že davno samo navidezna) vrednost s pripombo: Država jamči za naveden znesek z vsem kapitalom. Ljudje redno pripisujejo: z vsem Marksovim »Kapitalom«. — Z zabavljanjem dajejo duška nevolji. Nobene številke in podatki ne predložijo vse groze let rdečega terorja tako, kakor naslednji biser obsejanjskega humorja: Rdeči vojak pelje jeseni ponoči iz mesta na smrt obsojenega Zida. Morišče je daleč zunaj. Dež lije kakor iz škafa. Po večurni hoji zastoka Zid: — Ne morem več. Noge se mi šibijo. Res se zame ne spleta, da bi se tako mučil... — Vojak odvrne: — Samo malo še potrpi. Kaj boš govoril! Ti si na dobrem, ker boš tam ostal, a jaz bom moral lačen zopet nazaj. — Mar ni tak kratek stavek pretresljiv izraz smeha skozi solze? Saj ni mogoče bolj izraziti poživljenosti in znižanje vrednosti človeškega življenja v teh krvavih letih. Čitatelj bo morebiti ugovarjal: — Saj so to izmišljene besede, ki nikoli niso bile izgovorjene.

Kemal paši, diktatorju Turške, so postavili v Carigradu velik spomenik.

»Otrok je zdrav!« takih sporočil od anonimnih piscev je sprejel Lindbergh nešteto. V nekaterih so mu sporočili tudi način, kako naj jim pošlje odškodnino. Na sliki: dopisnica, na podlagi katere so baje prišli na sled razbojnikom.

Poslednja slika Lindberghovega sinčka. Ze pred dvema tednoma so razbojniki ukradli 19 mesecev starega sinčka znamenitega letalca. Vsa Amerika je še vedno ogorčena nad razbojniki in nad policijo, ki se ji še ni posrežilo, izslediti krutih zločincev.

Konec Zeileisa

»Čudodelna zdravilnika« Valentin Zeileis in njegov sin Fric sta postala žrtev splošne krize in svojih »uspehov«. Glas o tem, da s svojo čudežno električno palico lahko ozdravita vsako bolezen, se ni mogel dolgo in stalno vzdržati. Mnogo bolnikov, katerih stanje se je po zdravljenju v Zeileisovih sanatorijih samo še poslabšalo, je vložilo odškodninske tožbe. K temu je prišla še gospodarska kriza, vsled katere je prenehal v Galspachu tujski promet.

Pod utisom prvih uspehov Zeileisa je Galspach prišel z velikansko gradbeno akcijo. Skoraj vsak posestnik se je zadal in pričel zidati večjo stavbo za tuje in bolnike. Zgradili so tudi več ogromnih hotelov z vsemi modernimi udobnostmi in iznajdbami. Sedaj je šlo vse »na boben«. Med prebivalstvom je zavladalo pomanjkanje in ogorčenje je tako veliko, da so povsod nabiti letaki, v katerih pišejo: »da bo treba obračunati z gospodom Valentinom in dr. Fricom Zeileisom, ker sta kriva za polom v Galspachu«.

Zimski polet preko Alp. Do X3 je pred dnevi poskušil polet preko Alp. Polet je kljub snežni burji in viharju v nižjih predelih uspel.

V službi bližnjega

Nedavno so bili objavljeni uradni podatki nemškega statističnega urada. Iz njih je razvidno, da je nemška država prihranila nad 2 milijardi dinarjev na izdatkih za razne socialne ustanove vsled požrtvovalnega in nesebičnega delovanja katoliških redovnikov in redovnic.

Leta 1929. so imeli usmiljeni bratje in sestre nad 2.000.000 nočnih straž pri bolnikih. V 109 zavodih neguje in vzgaja 2884 sester nad 27.000 po-habljenih in zaostalih otrok. 6000 hromih je v raznih zavodih katoliških redov. Nad 23 tisoč starčkov in stark neguje in za njih skrbi 3942 sester v 1003 zavodih. V 169 sirotišnicah in zavetiščih z 19.392 pastirskimi delujeta 2881 sester. Nad 200.000 sirot je v negi in oskrbi v raznih katoliških zavodih. Samo v škofiji Münster so samostani v l. 1929. razdelili 1.000.000 obedov, v l. 1930. nad dva milijona!

Isto je razmerje in še večje prihranke ima država od raznih prosvetnih ustanov. V katoliških, licejskih, višjih šolah in dekliških zavodih je bilo v šolskem letu 1930-31 nad 30.000 gojencev. Država je dala tem zavodom skupno nad 700.000 mark podpore ali 23 mark (približno 262 dinarjev) za gojenca. V državnih zavodih stane državo en gojenec 32.000 dinarjev v srednjih in višjih šolah, v ljudskih šolah približno 40.000 dinarjev!

To je samo nekaj podatkov o delu katoliških redov in Nemčiji. Kakor tam tako tudi pri nas katoliški redovi, samostani in ustanove vršijo ogromno delo v službi bližnjega. Država in družba to delo premalo cenita, še bolj žalostno pa je, da se najde tisk, ki ne samo da omalovažuje, še celo blati nesebičnost in požrtvovalnost naših redovnikov in redovnic.

Angleški bogataši

Angleška davčna uprava je nedavno izdala podatke o dohodkih bogatašev l. 1930. Po teh podatkih je imelo 4569 oseb letnih dohodkov od 2 do 3 milijone dinarjev, 1814 oseb od 3 do 4 milijone in 1800 oseb od 8 do 10 milijonov. 253 je plačalo davek za letne čiste dohodke od 10 do 15 milijonov, 104 osebe za dohodek od 15 do 20 milijonov in 130 srečnih je imelo celo še večje dohodke. Teh 130 je zaslužilo v enem letu nad 24 milijonov funtov ali nad 4 milijarde dinarjev.

Janičar

Ruska manjšina v Latviji šteje do 300 tisoč ljudi v prestolici Rigi in kmečkih okrajih na nekdanjem Pskovskem ob sedanji sovjetski mejl. Uživa na temelju ustave zajamčene narodne pravice. A sedanja Skuenjekova vlada je pričela »dosledno nacionalno politiko«. Predvsem so trpele ljudske šole z ruskim učnim jezikom. Zdaj pa hoče prosvetni minister Kenin, da bi se posluževali vsi ruski državljani v obvešanju z državnimi uradi in uradniki izključno latviškega jezika. Ta odredba pomeni, da bo izginila ruščina v poštnem prometu celo iz naslovov zasebnih pisem. Latviški zemljemerec bo moral govoriti z ruskimi kmeti preko zapriseženega tolmača, četudi sam izvrstno obvlada ruščino i. t. d. A najbolj smešno je to, da je bil sedanji fašistovski minister Kenin nekoč pod carjem za cenzorja. Takrat je z rdečim svinčnikom pridno črtal uvodnike sedanjega ministrskega predsednika Skuenjeka, starega časnikarja, ki je zahteval za latviški jezik iste pravice kakor jih je imela ruščina. Takrat je poročal cenzor Kenin carski vladi o »nevarni propagandi latviške manjšine« prav tako, kakor preganja zdaj »domišljavo rusko manjšino«...

Sport in vera

Na zborovanju nemške Državne zveze za telesne vežbe v katoliških društvih v Kölnu je poročal znani jezuitski pater Friderik Mukkermann in med drugim opozoril na pomen sporta tudi za cerkev in vero. Naravno zdravje usvarja predpogoj za zdravje vere in verskega občutja. Življenjska radost se povzdiga v radost božjega otroštva. Potrpežljivost se izpreminja v training za višje kulturno delo, svežost v predpogoj za udeleževanje mladega in novega verskega življenja, dočim najde slovesnost svoj višek v dostojanstveno korakajoči liturgiji; narodnostna misel se povzdiga v čuvstvo za živo Kristusovo telo. Domovina se nam odkriva kakor prostor, ki prejema svojo posvetitev po svetem, dočim se v vsem tem svežem človečanstvu resnega sportnega gibanja poživlja stara osvojevalna vojna po evangelijskih besedah: »Pojdite po vsem svetu...« Čas pretiranega intelektualizma se izpreminja danes v čas povsem človeškega načina življenja. Telo prihaja zopet do veljave kakor izraz in orodje duše. Beseda sv. Pavla o telesu kot hramu božjem dobiva razumevajoč odmev. V nas postaja zopet živo, kar je nekoč tako krepko živelo v zapadni cerkvi, kjer še danes nosijo božji svod kameni in stebri, podobni mogočnim atletom.

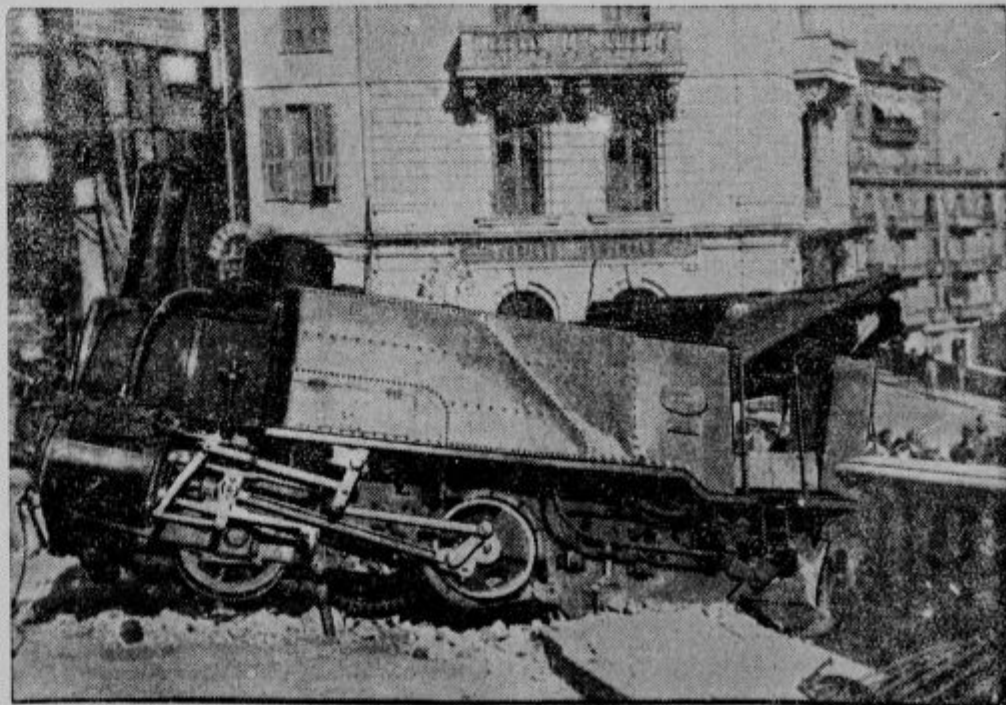
82 let v samostanu

V frančiškanskem samostanu v mestu Tanton je pred dnevi umrla sestra Marija Marta Butti, najstarejša redovnica. V samostanu je živela 82 let in je umrla stara 99 let. Prav do poslednjega trenutka je bila pri polni zavesti in bila je znana po svoji veliki inteligenci. Ni bila nikdar bolna. Par dni pred smrtjo je prvič v svojem življenju obolela na hripi in mirno umrla.

Pomlad ne odlaša

Ne odlašajte tudi vi. — Čas je za nabavo pomladanske oblike, površnika ali trenchcoata. — Naš atelje Vas obkroži elegantno in najejnejše.

Drago Schwab, Ljubljana

Katastrofa v Monte Carlu. Pred par dnevi se je na zobčati železnici Monte Carlo—La Turbie zgodila velika nesreča. Malo pred vrhom so odpovedale zavore in voz je zdrčal v dolino. Več oseb je bilo ubitih in težko ranjenih.

Brezposelnost v naši državi

Delaške zbornice cenijo število brezposelnih na 182.000

Delaške zbornice v naši državi so zbrale material o brezposelnosti v vsej državi. Iz njih podatkov je razvidno, kako velik obseg je že zavzela brezposelnost v naši državi in da so potrebni nujni ukrepi. Priobčili smo že nekaj podatkov o brezposelnosti na področju ljubljanske Zbornice, sedaj pa podajamo podatke še o področjih ostalih zbornic.

Skupno cenijo število brezposelnih v naši državi na 182.124, kar pomeni skoro tretjino vsega industrijskega delavstva. Kajti število zavarovancev pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev je padlo že daleč pod 600.000 (Radniška zaštitna za december 1931 575.737).

Zagrebška delaška zbornica je izvedla anketo že v novembru 1931, od tedaj pa so se razmere gotovo poslabšale. V novembru je bilo na njenem področju normalno zaposlenih 33.975 delavcev, popolnoma brezposelnih je bilo 11.165, 5.000 delavcev pa dela samo nekaj časa. V odstotkih je bilo torej 29,5% popolnoma brezposelnih, 8,5% jih dela omejeno, dočim je normalno zaposlenih 61,8% vsega delavstva na področju zbornice. Pregled po posameznih strokah kaže, da so najbolj prizadeti: gradbena stroka 59,7% nezaposlenih, tehnični uradniki 51,1%, usnjarska stroka 50% brezposelnih, gostilniška stroka 35%. Anketa je bila razširjena na vso banovino in izkazuje v januarju nad 30.000 brezposelnih delavcev.

Na področju sarajevske zbornice je bilo do konca decembra lani brezposelnih 23.141 delavcev (tu so všteti odpušteni delavci). Število zavarovancev sarajevskega okrožnega urada za zavarovanje delavcev je padlo v septembru do decembra za 10.000 članov, tuzlanskega za 4000 in banjaluškega 7000 članov. Po 1. januarju 1932 se je stanje še nadalje poslabšalo in se vedno čujejo vesti o nadaljnjem odpušcanju delavstva. Posebno ostra je kriza v lesni stroki, kjer dela le malo število žag in industriji. Skupno cenijo zbornice, da je na njenem področju brezposelnih okoli 30.000 delavcev.

Splitška zbornica javlja, da je bilo reducirano delo v več podjetjih. Na področju bivše Dalmacije je brezposelnih okoli 5710 delavcev. Največ brezposelnih je v naslednjih strokah: cementna industrija 1000, kemična industrija in nameščenci.

V evidenci javnih borz dela na področju novosadske zbornice je bilo 15. februarja 508 delavcev, od tega odpade samo na Novi Sad 3025. Skupno število brezposelnih cenijo zbornice na svojem področju na 19.800. Tu pa niso vpoštevani tudi sezonski delavci, katerih ima Vojvodina na deset-tisoče in ki so pozivali sploh brez vsakega zaslužka. Teh je skupno brezposelnih 55—60 tisoč.

Na področju belgrajske zbornice je znašalo število podjetij, ki so v teku leta 1931 ustavila obrat, 194, poleg tega je znašalo število odpuščenih delavcev v industriji 7189, v rudarstvu 2650, v trgovini 157 in v obrti 2409 delavcev, skupno torej je bilo odpuščenih delavcev 12.405, ki so torej brezposelni. Sama zbornica pravi nadalje v poročilu, da ti podatki še niso popolni in da se je položaj v teku leta 1932 še nadalje poslabšal.

Delaške zbornice so predložile merodajnim mestom obširno spomenico, v kateri razpravljajo o brezposelnosti in predlagajo v glavnem naslednje ukrepe, ki so nujno potrebni:

1. Odredbe pravilnika bratovskih skladnic naj se takoj izpremenijo glede brezposelnih rudarjev, nadalje naj se povečani prinos za borze dela nanaša enako na rudarske delavce in poslodajalce.

2. Ustanovi naj se poseben gospodarsko-financijski zavod, ki bo dajal potrebne kredite za največjo silo.

3. V zvezi s slabo prognozo za gradbeno sezono naj se omogoči zgraditev malih stanovanjskih hišic in je sploh treba organizirati javna dela.

4. Pri gradbi železniških prog se mora ves kapital prinesiti iz inozemstva. Poleg tega se mora nabave podjetij, ki grade nove železnice, vršiti pri domačih podjetjih. Pri pogodbah z inozemskimi tvrdkami so bile zaključene previsoke cene. Spomenica navaja več takih slučajev. Točno se mora ugotoviti in tudi tega držati: ves material, ki se producira lahko v državi, naj se ne kupuje v inozemstvu. Brezpogojno je treba odklanjati uvoz takega materiala in ugotovi naj se točna lista vseh takih predmetov, ki se dajo izdelati pri nas v državi. Gre za desetstoteke delavstva, ki izgublja s tem svoj kruh. Samo v težki kovinski industriji je brezposelnih sedaj okoli 9000 oseb ali dve tretjini delavstva te stroke.

Važna zadeva Slovenske Krajine

M. Sobota, 11. marca.

Mnogo je zadev, za katere se bori Slovenska Krajina že vsa leta od prevrata sem. Ena najvažnejših je vedno bila vprašanje otvoritve tranzitnega prometa pri Hodošu in Rediču. — Da bi se vprašanje rešilo, so se vršile železniške konference, ankete, na pristojna mesta so bile poslale spomenice in najvišje predstavnike države in posebej prometne uprave so ponovno obiskale deputacije, ki niso zastopale samo Slovenske Krajine, marveč tudi sosednje Slovenske gorice notri do Ormoža in Gornje Radgone.

Ker vprašanje navzile mnogemu prizadevanju in v zvezi z neobhodni potrebi še vedno ni rešeno, je bila meseca februarja v Soboti spet sklicana državna konferenca, katere so se udeležili predstavniki, načelnost Gremija trgovcev, Skupne obrtne zadruge in Gostilnišarske zadruge. Konferenci je predsedoval g. Čeh Franc, načelnik Gremija in član posvetovalnega odbora pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Konferenca je pretresala vprašanje prometa na progi Ormož—M. Sobota—Hodoš. Po soglasnem sklepu se je potem predlagalo železniški upravi, naj prihaša vlak, ki privozi sedaj ob 15.30 v Soboto, že pred 15, oni vlak, ki odhaja zdaj ob 15.30 proti Hodošu, naj vozi od sedaj naprej kakor tričetrt ure pozneje. To zahteva interes gornjega dela Slovenske Krajine. Za zboljšanje in pospeševanje prometa se naj uvedejo na progi Ormož—Sobota—Hodoš motorni vlaki, ki bi imeli zvezo z vsemi važnimi vlaki proti Mariboru, Ljubljani, Zagrebu.

Nadalje se je na konferenci soglasno sklenilo, da se vladi ponovno pošlje prošnja za otvoritev tranzitnega prometa pri Hodošu. V sedanjih gospodarskih krizi je otvoritev še mnogo bolj potrebna kakor kdaj poprej.

Kot poznavalci razmer Slovenske Krajine, se predlogom in prošnjam konference pridružujemo. V interesu domačega in državnega gospodarstva je, da se ugoti vsem trem željam, zlasti pa tretji.

Mlinska taksa. Kakor znano določa novi zakon o pšenici, ki naj pomeni likvidacijo sedanjega žitnega režima, v čl. 3 posebno takso za vse mlino

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi

Izločilo. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

Humboldt:

Na Orinoku in v pragozdovih Južne Amerike

(Dalje.)

10. aprila je narasel veletok kar za več col, čemur so se Indijanci čudili, ker so vedeli, da narašča voda v strugi v začetku deževne dobe le prav pogloma in da v aprilu celo nekoliko dni pada. Sedaj pa je stala voda v Orinokovi strugi že en meter nad najnižjo točko. Indijanci so pokazali na neki granitni steni sledove visoke vode koncem deževne dobe. Ti sledovi so bili 14 metrov nad gladino veletoka. Seveda so ta znamenja našli in izmerili na kraju, kjer skalovje zožuje veletokovo strugo, a Humboldt niso bile druge mere in dokazi na razpolago kakor to, kar so mu pokazali Indijanci. Vendar je iz opazovanja in tudi ob drugih rekah v tej deželi sklepal, da vplivajo na velikost in učinek povodnji predvsem oblika struge z več ali manj visokimi bregovi, število dotokov, kateri donajajo deževnico, in pa dolgost reke. Ne dvomimo, da dere Orinoko za časa visoke vode pri Karliani, San Borju, Atures in Majpures, kjer si je moral veletok izkopati strugo med gorami, trideset do štirideset metrov nad svojim najnižjim stanjem. Sledovi teh velikanskih povodnji, črne lise in izprana mesta visoko nad bregovi, napravljajo na opazovalca vedno globok vtis.

Humboldt se je pri opazovanju teh pojavov zanimal, v davno minulih dobah so se valile južnoameriške velereke, napojene od snežnice iz And in mnogo večjih padavin po strugah brez nizkih bregov, ki sicer pospešujejo izhlapevanje, v morje.

(izvzeti so takozvani kmetijski mlini, katere bo posebej določil minister za trgovino in industrijo), ki bo odmerjena po kapaciteti. Kakor poročajo iz Belgrade je zaenkrat določena tale tabela za plačilo takse: nominalna kapaciteta 10 mel. stotov mesečno 575 Din, četrt vagona 1.440, pol vagona 3.500, tri četrtine vagona 5.500, 1 vagon 8.000 Din, poldrug vagon 13.800 Din, 2 vagona 17.500 Din, 3 in pol vagona 20.700 Din, 3 vagoni 23.400 Din, 2 in pol vagona 25.700 Din, 4 vagoni 27.000 Din, 4 in pol vagona 29.000 Din, 5 vagonov 30.000 Din, 6 vagonov 33.100 Din, 7 vagonov 35.400 Din, nad 7 vagonov 20% kapacitete za vagon 1.000 Din mesečno. Ugotovitev teh pavšalnih zneskov se bo izvršila s posebnimi uredbami. Pavšal bo spremljiv, kar pomeni, da bo izpreminjal, povečan ali zniževan z ozirom na višino izgub, ki jih bo imela država pri izvozu pšenice. Kakor piše »Narodno blagostanje« bo morala ta taksa prinesiti najmanj 150 milj. Din in pravi, da bo ta davčna oblika škodovala administraciji, da bo dovolila zlorabe (sedaj bo treba najti specialiste ta ocenitev kapacitete) in da ne bo prinesla pričakovanih dohodkov. Končno predlaga, da se uvede doklada na vse davke od dohodkov.

Poštna hranilnica izkazuje v februarju t. l. 4,6 milijarde Din prometa, od česar odpade na brezgotovinski promet 46,12%. Število računov je naraslo na 20.493, število hranilnih knjižic pa na 184.812. Vloge na poštočerkovnih računih so se zmanjšale v februarju za 9,7 milj. Din na 857,3 milj. Din, hranilne vloge pa so narasle za 14,67 na 368,67 milj. Din.

Zavarovalno varčevanje. Jugoslovanska banka v Zagrebu in njene podružnice so uvedle življenjsko zavarovanje, kombinirano z navadnim varčevanjem. Račun je ta-le: Plačuje se mesečno, recimo, 500 Din. Po preteku petih let pa dobi 32.000 Din v gotovini. Poleg tega pa je zavarovan za slučaj smrti za 20.000 Din, čim plača prvi obrok, brez zdravniškega pregleda, in za to zavarovanje se plača premija. Seveda je lahko prenehati z varčevanjem tudi pred potekom petih let, ne da bi bili izgubljeni vplačani obroki. Na vplačane obroke se lahko dobi tudi izvesten predjem. Iz tega vidimo, kako se banke na vse načine trudijo, pritegniti zopet vlagatelje, katerim dajejo toliko ugodnosti.

Pravice in dolžnosti ladijskega osebja v trgovski mornarici (Pomorski red). Dr. Aleksander A. Primožič, inspektor ministrstva za socialno politiko v pok., je izdal knjigo s tem naslovom, kjer obravnava najmoderneje postulate mednarodne zakonodaje, nadalje prinaša našo tožadeno popolnoma zastarelo legislativo ter sploh obravnava mnogo aktualnih vprašanj našega pomorstva, pomorskega prava itd. Knjiga se zaključuje z idejnim

Golovo so bili tedanji veletoki podobni mogočnim rokavom, segajočim iz osrednjih morij daleč v notranost dežele. Kakšne so pač bile one nižine v Guianah, ki jih še sedaj poplavlja silne povodnji? Kako velikanke množine krokodilov, lamantinov, velikih kač je živele tedaj v deželi, ki je bila pokrita z mlakužami, nato zopet izsušena in križem prekopana? Pred sedanjim, razmeroma mirnim časom v zgodovini zemlje, so bile gotovo neprimerno viharnejše dobe. Na visokih planotah And leže kosti mastodontov in pravih ameriških slonov, na nižinah ob Uruguayu pa je živel megaterium. Če pa kopljemo globokeje v zemljo, tedaj pridemo v visoko ležečih dolinah, kjer danes ne rastejo več palme in drevesne praproti, do premogovih skladov, v katerih leže pokopani ostanki orjaških rastlin. Tako je bila pred sedanjostjo doba, v kateri so bile rastlinske družine drugače porazdeljene po zemlji, živali večje, veletoki pa bolj široki in globoki.

Tako je vpričo orjaških prirodnih slik ob Orinoku premišljeval Humboldt. Živeč še ob času, ko se je počasi začela oblikovati sedanja geološka veda, katere je predstave o nastanku zemeljske skorje močno razčlenila in dobam odkazala milijone let ter počasnije razvijanje. V diluviju, v katerem je v nekaterih pokrajinah naše zemlje, posebno v Evropi, vladala velika ledena doba, in v katerem času so se tudi razmere v vročih pokrajinah Južne Amerike zelo izpremenile, so tam res živele nekatere prav izredno velike živali kakor sloni, veliki lenivci (megaterium) in tudi človek se je že pojavljal v onih predelih.

11. aprila. Po odhodu iz Karibane ob dveh popoldne so pluli po strugi, v kateri so se začele

načrtom zakona za ureditev teh socialnih vprašanj. Knjiga stane 24 Din, dobi se v vseh knjigarnah. Zanimalo pa bo tudi širšo javnost.

Borza

Denar

14. marca.

Devizni promet je slej ko prej minimalen. Tečaj so bili višji kot včeraj z izjemo Curiha, ki je ostal nespremenjen. London pa je zopet popustil.

Ljubljana. Amsterdam 2275,19—2286,55, Berlin 1341,29—1352,09, Bruselj 786,84—790,78, Curih 1094,35—1099,85, London 203,80—205,40, New York 5622,16—5650,42, Pariz 222,37—223,49, Praga 167,20 do 168,06, Trst 291,72—294,12.

Zagrebška in belgrajska borza notirati isto kot ljubljanska. Na zagrebški borzi je znašal skupni promet brez kompenzacij 63.491.— Din.

Curih. Belgrad 9,02, Pariz 20,31, London 18,55, New York 515,75, Bruselj 72,10, Milan 26,70, Madrid 39,45, Amsterdam 207,90, Berlin 122,75, Stockholm 102,50, Oslo 100,75, Kopenhagen 102,25, Sofija 3,73, Praga 16,26, Varšava 57,80, Atene 6,60, Carigrad 2,47, Bukarešta 3,07, Helsingfors 8,60.

Dunaj. Dinar notira na Dunaju (valuta) 12,25.

Vrednotni papirji

Na ljubljanski borzi je bilo ekskuzivno prodanih 84 komadov delnic »Union«, hoteleke in stavbinske d. d. v Ljubli in s kuponom za leto 1932 po 760 (nominala 100 Din).

Tendenco za domače državne papirje je bila danes slabša. V promptni škodi v Zagrebu sploh ni prišlo do prometa, dočim je bil znatnejši promet v Belgradu. Dolarski papirji pa so bili nadalje izredno čvrsti. V Belgradu sploh niso izkazovali prometa, dočim je bil v Zagrebu promet izredno znan. Delnice Priv. agr. banke pa so bile nadalje slabše.

Skupno je znašal promet na zagrebški borzi: vojna škoda 500 kom., begl. obv. 120.000, 8% Bler. pos. 8000 dol., 7% Bler. pos. 20.000 dol., 7% pos. Drž. hip. banke 11.000 dol. Belgrajska borza pa izkazuje tale promet: 7% inv. pos. 43.300, begl. obv. 184.000, vojna škoda promptna 1336 kom., za marec 200 kom., nadalje je bilo zaključenih 25 delnic Narodne banke in 292 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 58 bl., 7% Bler. pos. 54 bl., Stavba 40 den., Ruše 125 den., — Ekskuzivna prodaja: »Union« hotel in stavbinska d. d. 760 Din (84 kom.)

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 62—64, agrarji 30,50, vojna škoda kasa 243—245, 3. 243—247 (243), 4. 240—244, 5. 244 bl., 12. 243—244 (244), 8% Bler. pos. 56,375—56,50, (57. 56,50, 56,375), 7% Bler. pos. 51,75—52, (53, 51, 52, 51,50, 51,50), 7% pos. Drž. hip. banke 52,75—53, (53, 52, 52,50, 52,75), 6% begl. obv. 41,25—41,50 (41).

Belgrad. Narodna banka 7,4600, Priv. agrarna banka z. 258, 254, 7% inv. pos. 63—64 (63, 63,50), agrarji 31—32, vojna škoda 236—238 (243, 240, 238), 3. 237—239 (240, 238), 6% begl. obv. z. 42, 41,75, 41,50, 7% Bler. pos. 53 den.

Dunaj. Don. sav. jadr. 91,50, Wiener Bankverein 10,90, Escomptes, 111, Aussiger Chemische 110, Alpine 12,60, Trboveljska 13,15.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza: bč., arem., ban. gar. 86—88, bč. gar. okol. Sombor 88—90, bč. srem., april—maj, jun. 92% do 95, arem. gar. par. šid. 88—90, Vae ostalo neizpremen. Tendenco. Koruza čvrsta, ostalo neizpremen. Promet: 55 vagonov.

Budimpešta. Tendenco stalna. Promet omejen. Pšenica: za marec: 13,13, za maj: 13,78—13,96, zaklj. 13,77—13,78. Rž: marec: 16,20—16,30; maj: 16,60—16,90, zaklj. 16,64—16,65. Koruza: maj: 14,68—14,85, zaklj. 14,68—14,70; julij: 15,18—15,20. Chicago (Začetek). Pšenica: marec 57,625, maj 60,625, julij 62,625, sept. 64,375. Koruza: maj 39,625, julij 32, sept. 43,375. Oves: maj 25,125. Rž: maj 49,25, julij 50,25, sept. 52.

Živina

Dunajski goveji sejem (poročilo tvrdke Eduard Saborski, Dunaj). Prignanih je bilo 2271 goved, iz Jugoslavije 68. Cene: Voli najboljši 1,80, I. 1,45—1,65, II. 1,20—1,35, III. 0,90—1,10; krave I. 0,90—1,00, II. 0,75—0,85; bikli 0,75—0,95, najboljši 1,00, klavna živina 0,45—0,72; tendenco: dosedanje cene so se obdržale.

Voditeljsko mesto

v trgovini z devocionalijami, s papirjem, s šolskimi, pisarniškimi, risalnimi potrebščinami ter s knjigami verske in nabožne vsebine v Ljubljani se bo oddalo.

Reflektantije naj vložijo prošnje pri predsedstvu zadruge »Jugoslovanska knjigarna« r. z. z. o. z. — Priložiti je treba svedoče o usposobljenosti in dosedanjem službovanju. Rok do 10. aprila.

Nedeljski sport

Zopet nedelja, ki je minula brez nogometnih tekem; debela plast snega pokriva naša nogometna igrišča. Tekmo Primorje: Svoboda in Maribor: Zeleničarji so morali preložiti. Odločitev, kateri klub bo tretji, je odložena na eno prihodnjih nedelj. Marljivi so bili tembolj smučarji. Zanje je kakor nalašč, so vzklicali prošli teden zagrizeni nasprotniki zime. Toda motili so se. Tak sneg, kot je sedaj, ni za smučarje, bolj za namakanje čest in izsušenih potokov. Ta južni sneg je v nedeljo izvalil iz teles smučarjev marsikako potno srago. Nasprotniki zime si ne morejo predstavljati, kako so se oni smučarji potili, ki so imeli slabo mazano. Na smučeh so nosili sneg iz doline v breg, kar gotovo ni zabava. No, pa naj že bo kakorkoli a temi zletniki, za nas so važni tekmovalci, ki so se udarili na večih »frontah«. Glavno je bilo v Mojstrani, ki je dala Sloveniji najboljšie smučarje in do sedaj tudi državne prvake. Janja in Jakopič, ti so doma iz Mojstrane!

Ni čudno, ako pohite tjakaj radi naši tekmovalci. Priredive, ki jih Mojstrana organizira, so vedno dobro obiskovane. Kar se udeležbe tiče, imajo v Mojstrani rekord. Tako je bilo tudi to pot. Pri medkulbski stafetni tekmi je startalo 13 stafet. Prva je prišla na cilj stafeta Bratstva z Jesenice v sestavi Kozjek, Prišil, Markelj in Smolej v času 1:43:33. Drugo mesto je zasedla domača stafeta, tretje in četrto Ilirija, peto pa smučarska Ljubljana. Pri tej tekmi, ki se je letos vršila drugič, so domačini pokazali ogromen napredek. Lani se sta s borila Ilirija in Ljubljana za prvo in drugo mesto. Letos so pa domačini sigurno zmagnali; sedem minut razlike med domačo stafeto, ki si je priborila dve mesti in ilirijansko stafeto! V smučanju bodo naslednje pravke le domačini! Pri skakalnih tekmah, ki so se vršile popoldne, so nastopili tudi Korošci, ki so tudi zmagnali. Prvo mesto je odnesel De Petris, ki je v konkurenci skočil 27 m, izven pa celo 33 m. Skakalne tekme so imeli tudi v Kamniku. Kamničani, katerim v sportu načeluje dr. Zvokelj, ne zamude nobene prilike, da ne bi pokazali, kako marljivi so tudi v prirejanju sportnih tekem. Pri skakalnih tekmah je zmagnal mladi Palme, katerega se je posrečilo kot prvemu ravno na tej skakalnici premagati Sramla. Prireditev je v vsakem oziru dobro uspešna. Pod skakalnico se je zbralo več kot 500 gledalcev, ki so bili navdušeni nad umetnostjo naših fantov. Tekmovalci so samo mlajši in kljub temu so bili doseženi rezultati z 32 in 33 m.

»Kanonis« odšli v Delnice, da pobere Hrvaatom pokale, katere so tako velikodušno razpisali. Nagrad je bilo precej, naših tekmovalcev pa manj; veliko manj kot smo pričakovali! Samo dva in sicer Janja in Brvar, ni pa bilo Jakopiča, Smoleja in še marsikoga, ki bi ulegel več pokazati kot Zagrebčani. K areči so poslali tudi Mariborčani nekaj svojih tekmovalcev, tako da so naši saj prva štiri mesta zasedli. Na 30 kilometrski progi je naš Joža ponovno dokazal, da mu konkurenca še ni dorasla. Na kratke proge pač, toda na dolge Janja še vedno prednjači. Za celih 13 minut je prišel prej na cilj kot Brvar. Progo je prevozil v času 2:55:15. Prvih šest mest so si dobro razdelili. Prvi dve »Kranjci« Janja in Brvar, dva »Stajerca«, Pintar in Musič, tretji dve pa Zagrebčani, Dugan in Ciprianovič. Z našimi tekmovalci je bil v Delnicah kot zastopnik ljubljanske Zimsko-sportne podzveze g. Vodišek Viktor. Prireditev je dobro uspešna, le temperatura je nekoliko nagajala, tako da so imeli težave z mažami.

Pri nas ni bilo nogometnih tekem, zato so imeli v Belgradu dolgo pričakovani derby med BSK in Jugoslavijo, ki je končal s 3:2 v korist BSK-a. Moštvo državnega prvaka je zopet v formi. V Zagrebu je pa pričelo pomladanako tekmovanje. Gradjanski je favorizirano moštvo Victorie odpravil s 4:0 in s tem prišel s četrtega na drugo mesto. Hask pa Zeleničarje s 3:0, Concordia ni igrala in je trenutno na četrtem mestu. Prijatelji nogometa upravičeno pričakujejo, da bosta solnce in jug omogočila, da bomo imeli tudi pri nas že prihodnjo nedeljo tekme.

STAMPILJE

v najnovejši izdelavi in najceneje izdeluje

SOKLIČ, Maribor, Aleksandrova cesta 43

Postna jedila

Ribe - sveže, slane in konzervirane; razne sire; specialiteto slane kumarce dobite poceni v delikatesni trgovini UHLER, Maribor — pod Rotovžem — Glavni trg štev. 14.

Izpadanje las

bolečine lasišča, temena, prhljai, srbež in drugo preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet zarastejo, prhljai in srbež izgineta, če uporabljate

RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV.

Stekleničica 20 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić. Zagreb, Jelačićev trg 20.

katere skale do 89 stopinj tople, medtem ko se je zrak okoli njih ohladil že na 28 stopinj. Zato je umljivo, da je toplanska razlika med zunanjim in podzemnim zrakom največja ob solnčnem vzhodu in isti čas je tudi najbolj oddaljen od časa najhujše vročine minuloga dne. Zato je mogoče, da izvirajo glasovi orgel, ki jih slišimo, če nastavimo uho tesno na skalovje, da vplivajo na obliko glasu tudi ploščice slujde, ki moče v razpokah iz skale in se vanje zadeva zračni tok.

12. aprila so se popotniki že ob štirih zjutraj odpravili na pot. Misjonar, ki jih je spremljal, jim je prorokoval, da se bodo le s težavo prebrčili preko Orinokovih brzic kakor tudi, da jim bo izliv reke Meta povzročil težke neprimke. Tega dne so Indijanci brez politika večali dvanašet in pol ur in so v tem času uživali samo banane in maniok. Humboldt jih je z zanimanjem opazoval in občudoval njihovo veliko zmerenost kakor tudi izredno telesno moč. Plovba preko Amaconskega veletoka kakor tudi vzdolž Orinoka traja do dva meseca in ob tako skromni hrani premagajo Indijanci vse težkote tako dolgega potovanja z lahkoto. Skrobno moka, sladkorne snovi in vseh ribe ter želvino olje nadomeščajo tod hrano, ki jo dajejo sicer sesalci in ptičji ljudem.

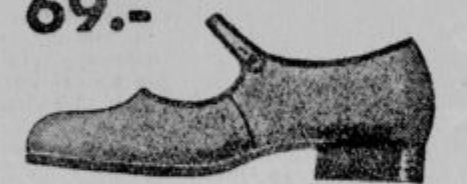
Piroga je priplula v strugo, ki je bila v razdalji 1200 m polna granitnih pečin. Ta del Orinoka se imenuje Raudal de Kariven. Misjonarjeva preroka se je uresničila. Indijanci so morali vsatiti mnogokrat po komaj pet čevljev širokih kanalnih in večkrat se je piroga zagvozila med granitnimi skalami. Po možnosti so se ogibali ožin, kjer je voda s strašnim bobnenjem padala črez skalovje. (Dalje.)

Čistite Vaše čevlje z našo kremo

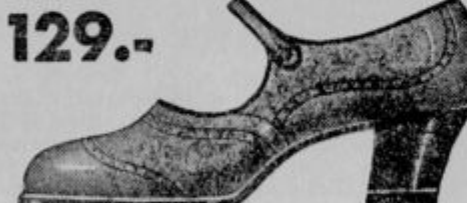
49.-

Vrsta 2851-05
Otroški čevlji iz laka ali rjavega boksa. Izdelani fleksibilni s usnjatim podplatom in stanejo velik št. 23-26 samo Din 49.-.

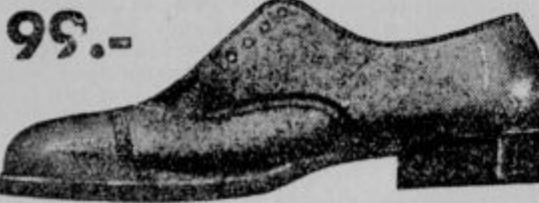
69.-

Vrsta 28/2-05
Otrok gre ponosno v šolo, ako ima nove čevlje. Zato smo napravili te čevlje iz najfinejšega laka ali boksa velikosti 27-34 samo za Din 69.-, da jih lahko vsakdo kupi. Štev. 35-38 Din 89.-.

129.-

Vrsta 2945-11
Čevlji iz črnega boksa. Praktični in elegantni. Ravno taki iz laka za nedeljo in praznik za ceno Din 149.-.

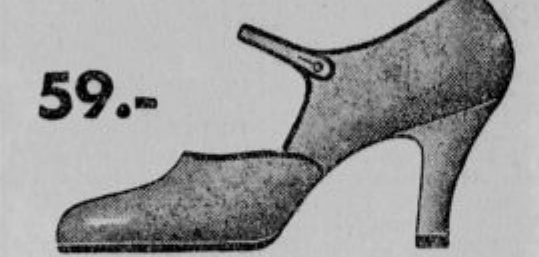
99.-

Vrsta 1937-22
Čevlji iz črnega ali rjavega telečjega boksa z gumijastimi podplati. Preje cena Din 109.-, sedaj Din 99.-.

Približuje se Velika noč

Z nastopom krasnih pomladanskih dni zavržite staro ponošeno zimsko obutev in jo zamenjajte z novo. Vse naše prodajalne smo oskrbele z novo pomladansko obutvijo, tako da boste lahko kupili pri nas čevlje po Vašem okusu in Vaših potrebah. Znižali smo cene obuvi posebno sedaj pred Veliko nočjo, da bi mogel biti na ta veliki praznik vsakdo dobro obut.

Ne samo obuvi temveč tudi nogavicam smo znižali cene, da bi Vas tako postregli še boljše, še ceneje in še dovršenejše. Posetite nas, hočemo Vas ljubeznivo sprejeti in Vam pomeriti vsak par čevljev brez obveze za nakup.

59.-

Vrsta 9375-03
Za neverjetno nizko ceno lepih ženskih čevljev iz saena. Za malo denarja velik luksuz. Ravno taki iz baržuna za isto ceno.

149.-

Vrsta 3635-18
Za trg in mesto ter za vsakdanje nošenje porabite te udobne čevlje na zadržo z nizko peto.

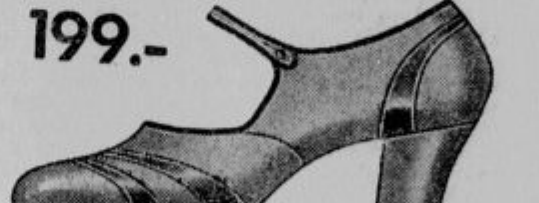
199.-

Vrsta 9637-21
Eleganten soliden čevlji iz finega boksa v črni ali rjavi barvi z usnjatim podplatom za Din 199.-. Iz laka znižana cena od Din 229.- na Din 199.-.

99.-

Vrsta 9715-03
Zelo priljubljeni čevlji za ples in za družbo. Iz belega ali črnega atlasa z visoko peto. Znižali smo jim ceno od Din 129.- na Din 99.-.

199.-

Vrsta 1675-19
Z različnimi kombinacijami okrašen čevlji iz finega boksa rjave ali čokoladne barve. Isti iz laka kombinirani z različnimi vložki Din 199.-.

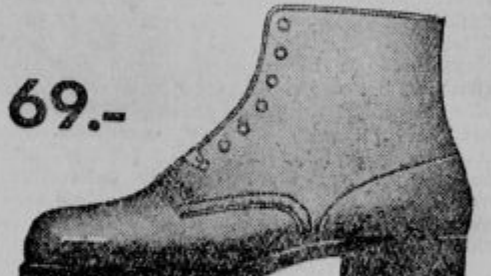
199.-

Vrsta 9637-26
Polšiljasti moški čevlji za izprehode in izlete. Kusna perforacija daje čevljem elegantno zunanost. Imajo močan usnjati podplati in peto.

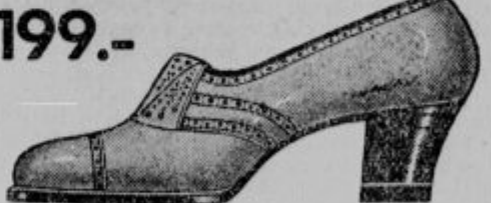
49.-

Vrsta 3661-00
Za Vaše ljubljence, ki se najbolj veselijo, ko jih popeljeta na izprehod. Čevlji iz najfinejšega usnja, črne ali rjave barve, velikosti 23-26 stanejo samo Din 49.-.

69.-

Vrsta 3162-00
Za dečke, ki najbolj trgajo obutev, smo napravili močne čevlje z gumijastim podplatom. Prodajamo velikost 27-34 samo za Din 69.-.

199.-

Vrsta 2605-67
Aparten dekoltiran čevlji za izprehod, s prišitim jezikom in perforiranim okrasjem.

- ZENSKÉ NOGAVICE:**
bemborg . . . Din 35.-
svilene . . . Din 25.-
flor . . . Din 19.-
bombažne . . . Din 9.-
- MOŠKE NOGAVICE:**
svilene . . . Din 15.-
flor . . . Din 9.-
iz sukanca . . . Din 7.-
bombažne . . . Din 4.-

MALI OGLASI

Vaša drobna vrsta do 50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglaš. 5 lin. Oglaš. na deset vrstic se računajo višje. Za odgovor zmanj. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iskoje
Beseda samo 50 par
Hlapec
samski, ki zastopi vsa domača in poljska dela ter živinorejo, bi najraje šel v kako župnišče. — Ponudbe pod »Zanesljivo« št. 3464 na upravo »Slovenca«.

Katera trgovina
rabi učenca, starega 26 let, nekadilca, s priporočilom župnega urada. — Položi kavčijo. — Nastopi takoj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3470. (a)

Pomočnik
sedlarski in tapetniški — še mlad in delaven, išče mesto. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3468. (a)

Mesto hišnika
služe ali kaj sličnega — išče zakonski par brez otrok, zmožen vsakega dela in nemščine. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hišnik« št. 3491. (a)

Frizerska vajenka
išče mesto. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3489. (a)

Službo dobe
Beseda samo 50 par
Pekovski vajenec
močan, še takoj sprejme. Maribor, Meljska c. 23. b

Učenca
iz poštne hiše, zdravega, s primestno šolsko izobrazbo, sprejme takoj špecerijška in delikatesna trgovina Franjo Gračner, Zagreb, Ilica 217. (b)

Hišnico
se sprejme za šolo pri Sv. Petru. — Ponudbe do marca na Kralj. šolski odbor Sv. Peter, p. Moste pri Ljubljani. (b)

Iščem
zdravo, pošteno, zanesljivo deklico do 20 let k majhnemu otroku. Naslov v upravi »Slovenca« pod »Dobra hiša« št. 3400. (b)

Logar
z dobrimi spričevali dobi takoj službo pri Križniški upravi Velika Nedelja. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 3417. (b)

Stanovanje
Beseda samo 50 par
Stanovanje
soba in kuhinja — oddam takoj. Zgornja Siška 176, Kosovo polje. (c)

Dve prazni sobi
na prometni cesti, v prvem nadstropju, oddam za ordinacijo ali pisarno. Električna, plin, vodovod. Naslov v upravi »Slovenca« št. 3283. (c)

Vnajem
Beseda samo 50 par
Velike kleti
in skladišča z inventarjem za veletrgovino z vinom takoj oddam v najem. — Ljubljana VII, Gasilska cesta 3. (n)

Posrestva
Beseda samo 50 par
Gozdno posestvo
v izmeri več ha, kupim. Ponudbe pod »Mlad gozd« št. 3412 na upravo »Slovenca« (p)

Stavbna parcela
na lepi solčni legi v Zeleni jami, naprodam. Korosčeva ulica št. 14, podstrežje. (p)

Stavbna parcela
ograjena, se odda v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 3512. (p)

Pouk
Beseda samo 50 par
Černikova Solerska šola
Ljubljana Dunajska c. 36. Prva oblika koncesionirana Prospekt št. 16 razstoji. Pisite ponji. Sprejem učencev vsaki čas.

Objave
Beseda samo 50 par
Terezija Kranjc
iz vasi Utik, pošta Vodice, naj takoj pošlje svoj sedanji naslov županstvu Vodice. (o)

Kupino
Beseda samo 50 par
Sode za vino
od 30 do 250 l kupim. — Lah Miha, Kamnik, Vrhpolje. (k)

Surovo maslo
(Butter) kupujem po dnevnih cenah. — Vzorec s ponudbo in natančno stalno ceno naj se pošlje na M. Gerlič, Beograd. Obilježev venac 19. (k)

Moderen
otroški voziček kupim. Trgovina Gnušek, Glavni trg, Maribor. (k)

Valvazorja
vse 4 knjige, II. izdaja, in dr. Kosovo gradivo, 2 knjigi, ugodno prodam. A. Porenta, Hinje. (k)

Krompir
kupim, vagonske količine. Ponudbe pod »Split« 3249 na upravo »Slovenca« v Mariboru. (k)

Vsakovrstno
zlatu
po najvišjih cenah
ČERNE, tvelir Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Potem pa te storil to, kar store vsi...

Starega štirna ima hčerka, poročena v Ljubljani, zelo rada. Zadnje čase mu je pisarila pisma približno te-le vsebine:
Dragi ata!
Kolikokrat Ti bom morala še pisati, da prodaj posestvo in se preseli k nama, kjer se boš lahko zares oddahnil na stara leta. Mislim, da si se že dovolj nagradil in da je čas, da začneš uživati pokoj! Micka, Franček in Tonček me vedno sprašujejo: Ali bo kmalu prišel stari ata?
Te prisrčno pozdravlja
Tvoja Ana.

Ko je bral stari štirna o vnučkih, se mu je inako storilo, potem pa je storil to, kar store vsi, ki hočejo dobro prodati posestvo. Napisal je za »Slovenca« mali oglaš in obenem z njim poslal denar za njegovo trikratno objavo.

Krasno posestvo
Hiša z dvema gospodarskima poslopijem, pripravljena za vsako obrt, njivo, travniki in gozd naprodam radi družinskih razmer. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3284. (l)

Veliki z malimi oglasi

Srečke delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Prodano
Beseda samo 50 par
Polenovko
namočeno, dobite pri I. Buzzolini v Lingarjevi ulici. (l)

Ročne torbice
aktovke, denarnice, gamaše, kovčke, nahrbtnike, pasje ovratnike, nagobčnike pripravila po najnižji ceni — Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Kovačnico
z orodjem in stanovanjem prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3469. (l)

125 Din
1 m² žaganih bukavih drv prva kakovosti — nudi Velepč, Sv. Jerneja cesta 25. — Telefon 2708.

Prvovrstna vina
dobite v vinotoku Canarjevo nabrežje, poleg Franciskanskega mostu. — Dalmatinsko belo 10 Din, dalmatinsko črno 10 Din, ružica 10 Din, visko črno 12 Din, mosler 12 Din, burgundec 16 Din — čez ulico 1 Din ceneje. (l)

Belo blago
vsake vrste po zelo nizkih cenah v trgovini O. Slibar, Ljubljana, Stari trg 21.

Goizerce
na obroke
TEMPO, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere).

Nogavice
damske, zelo lepe, svilene, od 26 Din naprej — damske flor, zelo trpežne, od 14 Din naprej — otroške kops in florpatent, od 3 Din naprej — moške kops in flor, od 4 Din naprej — nudi v veliki izbiri v vseh modnih barvah F. I. Goričar, Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 29. 2887 (l)

Trafika in buffet
z velikim prometom, lep dobiček; najemnina in za stanovanje 1000 Din, lepa bodočnost — naprodam. Buffet Vurnek, Zagreb, Vinogradska 20. (l)

Motocikle
in avtomobile raznih znamk, v najboljšem stanju, po zelo nizkih cenah prodaja O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (l)

Stelažo
s 144 kartonastimi predali poceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 3284. (l)

Spalnico
dobro ohranjeno, poceni prodam. Goljar, Poljanski nasip št. 40. (l)

Razno
Beseda samo 50 par
Grintovec
obiteljski pensionat — Predvor nad Kranjem. — Najboljša oskrba, v predsezoni znižane cene. (r)

Citajte in širite »Slovenca«!

Glasba
Beseda samo 50 par
Orgle
harmonije, pianine, piščale in ventilatorje za orgle izdeluje, popravlja in uglašuje najceneje Anton Dornič, izdel. orgel, Radovljica.

Klavirji
Zaloga in izposojevalnica klavirjev prvovrstnih svetovnih tvrdk. Prodaja najcenejša in na najmanjše obroke — z garancijo. Najcenejša izposojevalnica R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5. (g)

Pozor pevska društva
Tovornica Iv. Kacin, Ljubljana, Tabor 6. izdeluje prvovrstne harmonije od 2000 Din naprej, pianine od 11.000 Din. Tudi na obroke. — Zahtevajte cenik! (g)

Obrt
Konfekcija — moda!
Najcenejši nakup. Anton Presker — Ljubljana — Sv. Petra cesta 14.

Jougurt
bolgarsko kisl mleko — vedno sveže, kakor tudi vse mlečne izdelke prodaja Mlekarna, Dunajska cesta 17 (poleg kavarne »Evrope«) — Po želji dostavljata tudi na dom. (l)

Krušno moko in rženo moka
redno svežo, kapite zelo ugodno pri A. VOLK LJUBLJANA
Kraljeva cesta 24

Sofra
Najnovejši patent
z ležečimi kartotekami na kroglični ležaji. Zahtevajte prospekte! Sofra, Maribor. Telef. 2510

Lesne industrije,
žage in drugi interesi! Kdor si hoče nabaviti, povečati ali preurediti električno napravo, mu vzamem za celotno protivrednost žagan les v račun. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 3431. (l)

Umrl nam je naš Jošt

dne 14. t. m. Pokopali ga bomo v sredo, dne 16. t. m. ob 10 dopoldne.

Ljubljana, dne 15. marca 1932.

Dr. Jože Jakša in soproga Soša.